

Hvidbog

Forslag til Plan for ny Rensestruktur for Egedal, Frederikssund samt dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering.

Forfatter	Annette Hou Adrian, Max Herzog og Marie Seiferheld Larsen
Sag	Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord
Sagsnr.	S20-1218
Dokument	D24-535179
Dato	15-11-2024
Version	4.0
KS	Malene Holm

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Hvidbogens formål	3
3. Læsevejledning	3
4. Oversigt over indkommende hørings svar	4
5. Generel tilbagemelding på hørings svar	5
5.1 Lokale miljøforhold omkring det nye vandressourcecenter ved Roskilde Fjord	6
5.2 Påvirkning af vandløb og søer som følge af nedlæggelse af eksisterende renseanlæg	7
5.3 Påvirkning af Roskilde Fjord ved udløbspunkt	8
5.4 Påvirkning af omgivelserne ved anlægsarbejde	9
5.5 Valg af Centralt vandressourcecenter og referencescenarier	10
5.6 Spildevandsteknologi og infrastruktur.....	11
5.7 Andet	13
6. Bilag 1	14

1. Indledning

Byerne vokser, og vi ser ind i en fremtid, hvor der skal renses endnu mere spildevand. Samtidig sætter vandrammedirektivet og byspildevandsdirektivet nye og højere ambitioner for beskyttelse af naturen og vandmiljøet. Det betyder, at de eksisterende renseanlæg kommer under pres. De er designet til at kunne rense spildevandet efter tidligere standarder og kan ikke umiddelbart omstilles til skærpede krav til rensning. Samtidigt får flere af anlæggene svært ved at udnytte nye muligheder for blandt andet energiproduktion og genbrug af ressourcer.

Eksisterende og fremtidig lovgivning, som bl.a. EU's byspildevandsdirektiv, betyder, at det er nødvendigt at forbedre spildevandsrensningen markant for at sikre en lavere miljøpåvirkning og at prioritere udnyttelse af de ressourcer der er i spildevandet for at understøtte den grønne omstilling. Vi ved, at fokus på vandmiljøet vil blive skærpet løbende, og det betyder, at der i fremtiden vil komme flere krav til rensning af vores spildevand.

Novafos har derfor sammen med Frederikssund, Egedal, Furesø, Ballerup og Herlev kommuner udarbejdet Forslag til Plan for ny Rensestruktur for Egedal, Frederikssund samt dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering (herefter kaldet Forslag til Plan for ny Rensestruktur). I Forslag til Plan for ny Rensestruktur beskrives en erstatning af de 9 eksisterende Frederikssund, Slangerup, Hyllingeriis, Neder Dråby, Tørslev, Måløv, Slagslunde, Stenløse og Ølstykke renseanlæg med et nyt moderne vandressourcecenter.

Det fælles vandressourcecenter skal:

- sikre en forbedret rensning af spildevandet på tværs af kommunegrænser
- være robust i forhold til at implementere nye krav til rensning
- erstatte 9 renseanlæg i kommunerne
- genbruge bassiner på de eksisterende renseanlæg til overløbs- og regnvandsbassiner
- producere bæredygtig fjernvarme ved at udnytte varmen
- Udnytte kulstoffet i spildevandet til at producere biogas
- sikre en høj grad af genanvendelse, f.eks. af kvælstof, fosfor og sand

2. Hvidbogens formål

Denne hvidbog udspringer af Forslag til Plan for ny Rensestruktur for Egedal, Frederikssund samt dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner og tilhørende miljøvurdering. Hvidbogen er en opsamling på de høringssvar, som Novafos har modtaget i forbindelse med den offentlige høring, som foregik i perioden 28. juni - 30. september 2024 via Novafos hjemmeside og direkte til berørte myndigheder og interesseorganisationer. Nærmeste naboer til det planlagte vandressourcecenter i Frederikssund og udvalgte interesseorganisationer har modtaget advisering om invitation til borgermøde den 11. september 2024 via e-Boks.

Hvidbogen skal sikre, at interessenter, som har givet deres mening til kende om Forslag til Plan for ny Rensestruktur, har adgang til at se, hvordan deres høringssvar er håndteret, og hvad andre høringssvar har omhandlet.

At deltage og give høringssvar er et vigtigt element i vores demokrati, og Novafos vil gerne takke alle høringssvarsgivere for de indkommende høringssvar.

3. Læsevejledning

Hvidbogen er delt op i 3 afsnit:

- Første del (kapitel 4) er en oversigt over de indkomne hørings svar samt de overordnede emner, som hørings svarene omhandler.
- Anden del (kapitel 5) behandler hørings svarene på emneniveau, da mange af de indsendte bemærkninger omhandler samme emner. Hørings svarene er nummereret fra 1-11 i den rækkefølge, de er modtaget. Under de pågældende besvarelser er der i parentes tilføjet numre, som refererer til de konkrete hørings svar, som besvarelsen er rettet til.
- Tredje del (kapitel 6) dokumenterer alle indkomne hørings svar i deres fulde længde, som bilag til hvidbogen.

4. Oversigt over indkommende hørings svar

Forslag til Plan for ny Rensestruktur beskriver et forslag til en ny spildevandsrensestruktur på et overordnet niveau. Forslaget inkluderer, udover et nyt vandressourcecenter, også tilhørende spildevandsledninger og pumpestationer, som er nødvendige for at pumpe spildevandet fra det samlede opland til det nye vandressourcecenter. Den tilhørende miljøvurdering af Forslag til Plan identificerer miljøområder, som er væsentlige at få integreret i de næste faser af projektet. Ved at gennemføre en offentlig høring allerede på planniveau, giver det offentligheden mulighed for at bidrage til at identificere miljøforhold, der skal integreres i den næste fase af projektet.

Der er i høringsperioden indkommet 11 hørings svar. Hørings svarsgiverne fremgår af tabel 1.

Offentlige institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Herlev Kommune • Erhvervsstyrelsen
NGO'er	<ul style="list-style-type: none"> • DN Frederikssund + tilføjelse • DN Furesø • DN Ballerup • Havelse å Vandplejegruppe under Ølsted og Frederiksværk Sportsfiskerforening
Borgere	<ul style="list-style-type: none"> • Sundbylille (fælles indlæg fra flere borgere) • Lars Jespersen
Museer	<ul style="list-style-type: none"> • Vikingeskibsmuseet • Museum Nordsjælland

Tabel 1: Oversigt over afsendere af hørings svar til Forslag til Plan for ny Rensestruktur med tilhørende miljøvurdering.

De modtagne hørings svar er i tabel 2 inddelt efter de emner, som hørings svarene omhandler. De enkelte hørings svar kan læses i deres fulde længde i bilag 1.

	Lokale miljøforhold	Vandløb og søer	Roskilde Fjord	Anlægsarbejde	Centralt vandressourcecenter	Spildvandsteknologi og infrastruktur	Andet
Høringssvar							
1 Vikingskibsmuseet							
2 Herlev Kommune							
3 og 11 DN Frederikssund							
4 Museum Nordsjælland *							
5 Erhvervsstyrelsens *							
6 DN Furesø							
7 DN Ballerup							
8 Havelse Å Vandplejegruppe							
9 Borgere i Sundbylille							
10 Lars Jespersen							

Tabel 2: Oversigt over emner, der er rejst i høringssvarene.

* Museum Nordsjælland og Erhvervsstyrelsen har ikke nogen bemærkninger til Plan for ny Rensestruktur samt miljøvurdering

5. Generel tilbagemelding på høringssvar

Novafos har i behandling af høringssvarene fokus på at svare på spørgsmål, der konkret vedrører Forslag til Plan for ny Rensestruktur samt tilhørende miljøvurdering. Der er indkommet spørgsmål/høringssvar, der ikke ligger inden for rammerne af Forslag til Plan for ny Rensestruktur med tilhørende miljøvurdering. Disse høringssvar er ikke behandlet af Novafos, da de ligger udenfor høringens grundlag. Der er for eksempel blevet efterspurgt redegørelser for økonomiske beregninger og takstberegninger. Disse dokumenter har ikke været en del af høringen. Svar på disse spørgsmål håndteres derfor på anden vis i afsnit 5.7.

Når næste fase gennemføres, vil Novafos i samarbejde med Miljøstyrelsen, der er myndighed for miljøkonsekvensvurderingen, lægge en ramme for, hvilke emner miljøkonsekvensvurdering skal

indeholde. Indkomne høringer til Forslag til Plan for ny Rensestruktur vil bidrage til denne udvælgelsesproces. Dialogen med Miljøstyrelsen vil også definere, hvilke yderligere undersøgelser af Planens miljøpåvirkninger, der skal gennemføres. På baggrund af disse undersøgelser kan Novafos skitsere det kommende vandressourcecenter.

Der bygges ikke noget, før Miljøstyrelsen har givet en §25 tilladelse, og Frederikssund Kommune har givet en udledningstilladelse. Derfor er der mange skridt endnu, hvor der vil komme flere offentlige høringer om vandressourcecenteret.

Høringsvarene besvares herunder efter samme emneopdeling som i afsnit 4 (tabel 2).

5.1 Lokale miljøforhold omkring det nye vandressourcecenter ved Roskilde Fjord

Der er i de indkomne høringssvar blandt andet spurgt ind til:

- *Trafiksituationen – vil der komme en masse biler gennem Sundbylille?*
- *Vil vandressourcecenteret støje?*
- *Kommer vandressourcecenteret til at lugte?*
- *Klimapåvirkning/klimaberegninger*

Trafik (svar til 7 og 9)

Frederikssund Kommune planlægger etablering af en ny vej fra Vinge og til rundkørslen Ågade/Frederikssundsvej. Vandressourcecenteret kan vejbetjenes ad den vej. Denne planlagte direkte adgang til vandressourcecenteret vil føre fra Frederikssundsmotorvej/Frederikssundsvej via omfartsvej fra Ågade til Strandvangen, og dermed ikke føre trafik igennem Sundbylille. På nuværende tidspunkt er den tiltænkte tilkørselsvej til det kommende vandressourcecenter dog endnu ikke bygget, hvilket skaber bekymring hos borgerne i Sundbylille for, at trafik til og fra vandressourcecenteret vil gå igennem Sundbylille. Uanset om den nye vej til Vinge er etableret når det nye vandressourcecenter går i drift eller ej, vil Novafos sikre, at trafikken til og fra anlægget ikke sker via Sundbylille. Dette gøres via kontrakt med leverandører.

Støj (svar til 7)

Vandressourcecenteret forventes ikke at støje, da støjende teknisk udstyr som f.eks. pumper vil blive placeret i bygninger. Der vil derfor overvejende være støj fra lastbilkørsel i dagtimerne, ved tømning af septiktanke og bortkørsel af slam. Miljøstyrelsens støjgrænser til nærliggende naboer vil ifølge miljøvurderingen blive overholdt. Således vil støjgrænser på 40 dB i natperioden ved nærmeste byområde være overholdt 100 m fra støjkilden. Fra vandressourcecenterets skel til nærmeste nabobolig i Sundbylille er afstanden ca. 300 m, hvorfor grænseværdierne for støj vurderes overholdt. I forbindelse med senere miljøkonsekvensvurdering vil der dog blive foretaget opfølgende detailberegning af de konkrete forhold, ift. den valgte placering, indretning, anlæg og aktiviteter.

Lugt (svar til 7 og 9)

Vandressourcecenteret vil blive etableret, så det sikres, at der ikke forekommer lugtgener i omkringliggende områder ved normal drift. Det sker ved at overdække og indkapsle processer og anlægsdele, der kan lugte, samt ved at etablere udsugning og lugtrensning på luftstrømme herfra. Der vil dog altid være risiko for, at der under driftsuheld eller reparation af anlægsdele kan opstå midlertidige, kortvarige lugtgener.

Klimapåvirkning (svar til 7 og 9)

Lattergas og metan er potente klimagasser, og vandressourcecenteret vil blive etableret med overdækning og indkapsling af processer og anlægsdele, hvor der er risiko for metan- og lattergasudslip. Derudover vil der blive etableret udsugning, luftrensning og lækageovervågning. Dermed overvåges løbende, at lattergas og metan ikke uforvarende udledes til atmosfæren.

Der næst vil der på et vandressourcecenter blive produceret energi fra varmepumper og biogasanlæg, så det kan drives klimaneutralt.

5.2 Påvirkning af vandløb og søer som følge af nedlæggelse af eksisterende renseanlæg

Der er i flere af de indkomne høringssvar spurgt ind til, hvordan Novafos vil sikre, at vandløbene ikke lider skade, når de eksisterende renseanlæg lukkes, og tilførsel af rensed spildevand ikke længere ledes til vandløbene via de eksisterende udløbspunkter. (svar til 2, 3, 7, 8 og 9)

Der har især været rejst kritik af, at afværgeforanstaltninger ikke er beskrevet i Forslag til Plan for ny Rensestruktur – og hvorfor tilbageførsel af rensed spildevand til de gamle udløb ikke er en del af planen. (svar til 3, 6, 7, 8 og 9). Herunder har flere høringssvar påpeget en række konkrete følgevirkninger af afskæring af rensed spildevand til vandløbene, bl.a. ændrede temperaturforhold (svar til 3 og 7), påvirkning af fredede dyr, der lever omkring vandløbene (svar til: 7, 8 og 9), m.m.

Af miljøvurderingen af Forslag til Plan for ny Rensestruktur fremgår det, at et ophør af udledning af rensed spildevand fra de eksisterende renseanlæg kan have en negativ påvirkning på de målsatte vandløb. Novafos har derfor længe været særdeles opmærksom på vandløbenes påvirkning. Dette er en mulig miljøkonsekvens, som både Novafos og Miljøstyrelsen vil tage meget alvorligt. Samtidig vurderes det i miljørapporten, at afskæring af rensed spildevand fra vandløbene kan føre til en lavere tilførsel af organisk stof, næringssalte og miljøfarlige stoffer fra både rensed spildevand og urensed spildevand fra overløb. Dette vurderes at være til gavn for de målsatte vandløbsstrækninger, som i dag ikke lever op til kravet om god økologisk tilstand. Det skal i sidste ende sikres, at en ændret vandføring ikke resulterer i en negativ påvirkning af de målsatte vandløbsstrækningers økologiske tilstand.

Novafos vil først træffe beslutning om eventuelle afværgeforanstaltninger for at sikre vandføring i vandløbene, når omfanget af den negative påvirkning på vandløbene er kendt. For at kunne vurdere graden af påvirkning på et sagligt grundlag har Novafos opsat 11 automatiske vandføringsmålere i de målsatte vandløbsstrækninger nedstrøms for eksisterende renseanlæg. Beslutningen om afværgeforanstaltninger vil også baseres på en model, der er under udvikling i forskningsprojektet "E-flow", som støttes økonomisk af Novafos. Projektet har til formål at udvikle matematiske modeller til at vurdere påvirkningen og bidrage til en vurdering af forskellige løsningsmuligheders egnethed.

Det forventes derfor, at det færdige skitseprojekt, som kombinerer teknisk design og afværgeforanstaltninger, vil beskrive hvordan negativ påvirkning af vandløbenes økologiske tilstand kan undgås. Dette skal dog dokumenteres over for den myndighed, der i henhold til Miljøvurderingsloven § 25 skal træffe afgørelse om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes. Uden en sådan tilladelse vil etableringen af et nyt, fælles vandressourcecenter ikke kunne igangsættes.

Vedrørende konkrete spørgsmål til vandløbenes temperatur: Temperaturen af vandet i et vandløb afhænger af en række faktorer, såsom vandløbets grundvandstilstrømning, evt. indskudte søer i vandløbet, beplantning langs vandløbet, vandløbets vandføring, fald m.m. Udløbsvand fra et renseanlæg varierer typisk i temperatur, fra omkring 5 grader om vinteren til 20 grader om sommeren. I

sommermånederne kan rensede spildevand dermed være en kilde til opvarmning af vandløbene. Hvordan ophør af tilledning af rensede spildevand påvirker vandløbenes temperatur, vil dog afhænge af en række konkrete forhold, som på nuværende tidspunkt er ukendt, såsom vandløbets temperatur opstrøms for renseanlæggets udledning, andelen af grundvand i vandløbets vandføring, m.m. Disse faktorer skal undersøges nærmere i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen af det konkrete projekt af en række faktorer.

Der vil ligeledes blive kortlagt arter og beskyttede naturtyper, der risikerer at blive berørt af Plan for ny Rensestruktur, bl.a. ved registreringer i feltet, i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen af det konkrete projekt.

På baggrund af de indkomne høringssvar tilføjes et afsnit i den endelige Plan for ny Rensestruktur i afsnit 5.3, hvordan stop af udledning af rensede spildevand fra de eksisterende renseanlæg håndteres.

Et høringssvar berører påvirkningen af planområdets søer, og hvorvidt den nye rensestruktur forventes at ændre søernes tilstand. Det er også foreslået, at der anvendes Phoslock for at forbedre søernes miljøtilstand (høringssvar 7).

I miljøvurderingen af Plan for ny Rensestruktur er to målsatte søer, Fuglesø og Veksømos Sø, identificeret som potentielt berørt af den nye rensestruktur. Miljøvurderingen vurderer, at ophør af udledning af rensede spildevand til søerne via vandløb vil reducere tilførslen af fosfor, men samtidig øge vandets opholdstid i søerne. Samlet set vurderes denne ændring at have en positiv effekt på søernes miljøtilstand, baseret på de tilgængelige data.

Ved en senere realisering af det konkrete projekt vil det være nødvendigt at foretage en grundigere vurdering af projektets påvirkning på søernes økologiske og kemiske tilstand. Dette vil omfatte en vurdering af relevante data om næringsstoffer, iltforbrugende stoffer, miljøfarlige forurenende stoffer og eksisterende koncentrationer heraf i de to søer. Målet er at sikre, at strukturplanen kan realiseres i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse. Her vil behovet for afværgeforanstaltninger, såsom anvendelse af fosforbindende kemikalier som Phoslock, også blive vurderet.

5.3 Påvirkning af Roskilde Fjord ved udløbspunkt

Der er i de indkomne høringssvar spurgt ind til, hvordan Novafos vil sikre, at Roskilde Fjord som Natura 2000-område kan rumme en enkel punktudledning, der samler spildevand fra de ni eksisterende renseanlæg, og om dette ikke vil forringe badevandskvaliteten i Fjorden. (svar til 3, 6, 7, 8, 9 og 11)

Der er også spurgt ind til, hvordan vi håndterer temperaturen af det udledte spildevand. (svar til 3 og 7)

Natura 2000

Roskilde Fjord er udpeget som Natura 2000-område. Natura 2000-områder er beskyttet for at bevare truede arter og naturtyper, hvilket betyder, at alle aktiviteter med potentiel negativ indvirkning skal vurderes og enten godkendes eller afvises for at sikre naturbeskyttelsen. Novafos kommer først til at beslutte hvordan udledning til Roskilde Fjord skal designes, når konsekvenserne af flere alternativer til udledning til Roskilde Fjord er undersøgt til bunds. Dette vil ske i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen.

I dag udleder de ni eksisterende renseanlæg rensede spildevand til Roskilde Fjord. Det nye vandresoucecenter sikrer gennem effektiv rensning, at den samlede udledning af organisk stof, næringsstoffer og miljøfarlige stoffer reduceres ift. de nuværende udledninger på trods af en forventet befolkningstilvækst.

Det er på planniveau blevet vurderet, at udledning til Roskilde Fjord ikke er i strid med habitatdirektivet. Men der vil i næste fase blive gennemført konkrete vurderinger efter habitatbekendtgørelsen §6 og øvrige relevante lovområder.

Rørføring fra Hornsherred til Frederikssund planlægges underboret og derved ikke påvirke Roskilde Fjord.

En planlagt samling af udledningen af rensede spildevand fra de nuværende syv udledningspunkter (fire direkte i Roskilde Fjord og tre via vandløb) til et samlet udløb har i høringssvarene givet anledning til bekymring for badevandskvaliteten. Påvirkning af badevandskvaliteten vil blive undersøgt yderligere, og krav til badevandskvaliteten vil blive reguleret og styret af den kommende udledningstilladelse.

Badevand vurderes i fire kategorier: Udmærket kvalitet, god kvalitet, tilfredsstillende kvalitet og ringe kvalitet. I Danmark frarådes badning, hvis badevandskvaliteten udpeges som "ringe".

I miljøvurderingen er der både en vurdering af badevandskvaliteten, hvis der kun renses som i dag, og en vurdering af, hvis der også renses ekstra for miljøfarlige stoffer ved 4. rensetrin. Vandresoucecenteret etableres med et 4. rensetrin.

Valg af teknologi til 4. rensetrin til rensning for miljøfremmede stoffer har forskellige konsekvenser for badevandskvaliteten. En af de tilgængelige teknologier renses også for *E. coli* og enterokokker i spildevandet, så kvaliteten af rensede spildevand får klassificering af "tilfredsstillende kvalitet".

Det er således på nuværende planniveau vurderet, at udløbspunktet ikke vil give anledning til forringelse af bademuligheder i Roskilde Fjord. Udløbet forventes at ligge i sejlrenden i Roskilde Fjord, og grundet rensning af spildevand for miljøfarlige stoffer vil der ske en yderligere reduktion af mængden af *E. coli* og enterokokker i spildevandet.

Der vil i næste fase af projektet blive gennemført konkrete vurderinger og overvågning af badevandskvaliteten i Roskilde Fjord.

Temperatur af det udledte spildevand

Når spildevandet er rensede færdigt, sker der en varmeveksling til produktion af fjernvarme. Dette vil give anledning til reduktion af spildevandets temperatur på ca. 6 grader, afhængig af spildevandets udgangstemperatur og varmepumpens effektivitet.

5.4 Påvirkning af omgivelserne ved anlægsarbejde

Der er i de indkomne høringssvar spurgt ind til, hvorfor der ikke er beskrevet, hvordan vi vil beskytte naturen under gravearbejde til nye spildevandsledninger. Blandt andet anbefales det i et høringssvar, at alle krydsninger af vandløb sker med underboring. (svar til 7 og 9)

Det fremgår af miljøvurderingen, at Novafos planlægger nedgravning af nye ledninger efter følgende principper:

1. Første prioritet er at lægge ledninger og de midlertidige arbejdspladser til gravearbejdet langs eksisterende veje.
2. Anden prioritet er at omlægge ledningerne eller flytte arbejdspladserne, så de ikke overlapper med § 3-beskyttede arealer.
3. Tredje prioritet er at placere ledninger eller arbejdspladser i § 3-beskyttede naturarealer. Her vil påvirkningerne være midlertidige og forinden kræve undersøgelser af de relevante naturområder og eventuelt dispensation fra § 3-beskyttelsen.

Der vil dog ved nedgravning af nye ledninger også tages hensyn til forskellige scenariers bæredygtighed og klimabelastning. Novafos vil foretage valg af anlægsteknologi til krydsning af vandløb i forbindelse med skitseprojekteringen, og valg af styret underboring vil afhænge af en konkret vurdering. Som udgangspunkt vil alle vandløb krydses via styret underboring, hvilket også fremgår af miljøvurderingen.

5.5 Valg af Centralt vandressourcecenter og referencescenarier

Der er i de indkomne høringssvar spurgt ind til, hvorfor der kun er 2 scenarier i Forslag til Plan for ny Rensestruktur: Et centralt vandressourcecenter vs. opgradering af de ni eksisterende renseanlæg. Derudover er der også spurgt ind til, hvorfor vi ikke bare opgraderer alle de eksisterende renseanlæg med biogas og varmepumper. (svar til 6, 7 og 9)

Inden Forslag til Plan for ny Rensestruktur blev udarbejdet, har Novafos i samarbejde med kommunerne gennemført en strukturanalyse, der belyser en række mulige rensestrukturer. Strukturanalysens scenarier blev i juni 2018 defineret på et møde i styregruppen bestående af deltagere fra Frederikssund, Egedal, Ballerup og Furesø kommuner samt Novafos. Et af scenarierne var "Modernisering af Måløv renseanlæg", så det kan opfylde fremtidige krav, som et kommende vandressourcecenter også skal.

Det blev besluttet, at alternativet til et stort vandressourcecenter var opgradering af de ni eksisterende renseanlæg.

Referencescenariet

Referencescenariet er den situation, hvor de ni eksisterende anlæg opgraderes til at overholde kommende lovgivning.

- Anlæggene vedligeholdes og opdateres løbende, så de til enhver tid er funktionsdygtige, og så anlægsdele og udstyr udskiftes eller renoveres iht. til den forventede levetid
- Alle renseanlæg skal have ny udledningstilladelse, med skærpede krav til udledning af kvælstof og fosfor.
- Stenløse, Ølstykke, Frederikssund, Tørslev, Slangerup og Måløv renseanlæg skal etablere rensning for miljøfarlige forurenende stoffer (4. rensetrin).
- Ølstykke og Måløv renseanlæg udvides for at kunne håndtere den fremtidige belastning
- Frederikssund og Måløv renseanlæg, der har kapacitet over 30.000 PE, skal etablere ekstra styring med fokus på reduktion af lattergasemission.
- Stenløse, Ølstykke, Frederikssund og Måløv renseanlæg har potentiale for at etablere varmepumper, da varmen kan afsættes til fjernvarmenet.

I referencescenariet vil flere renseanlæg ikke opnå samme miljøprofil som vandressourcecenteret, som det fremgår af ovennævnte liste over opgraderinger, da lovgivningen, som det ser ud lige nu, stiller forskellige krav til de eksisterende anlæg ud fra deres størrelse – rensekapacitet.

- Der vil blive etableret rensning af miljøfarlige stoffer på de fleste af de eksisterende rensningsanlæg, svarende til 94% af den samlede rensningskapacitet.
- Det er ikke alle rensningsanlæg, som har nok rensning af spildevand til, at det er rentabelt for fjernvarmeselskabet at investere i varmepumper, hvorfor det er vurderet, at kun er 78% af spildevandet vil blive udnyttet til varmeproduktion.
- Det er kun to rensningsanlæg, hvor der er krav til ekstra styring og overvågning af den kraftige drivhusgas lattergas, hvorfor det kun er fra 60% af spildevandet, der vil blive reduceret lattergasudledning.
- Det er økonomisk ikke rentabelt at etablere biogasproduktion på de små anlæg, hvorfor der kun vil blive biogasproduktion på 38% af den samlede spildevandsmængde.

Energi og miljø	Reference scenarie	Vand ressource center
Rensning for miljøfarlige stoffer % af forbrugernes spildevand vil blive rensning for miljøfarlige stoffer	94 %	100 %
Varme fra varmepumper % af forbrugernes spildevand udnyttes til fjernvarme	78 %	100 %
Lattergasreduktion % af forbrugernes spildevand vil der være reduktion af lattergasemissionen.	60 %	100%
Biogasproduktion % af forbrugernes spildevand vil blive bioforgasset	38 %	100 %

Tabel 3. Sammenligning mellem referencescenariets og vandressourcecenterets miljøprofil ift. hvor meget af det samlede spildevand fra 180.000 PE bliver rensning og energiudnyttet.

Som det fremgår af tabel 3, er det især er på biogasproduktion, varmeproduktion og lattergasreduktion, at vandressourcecenteret adskiller sig markant positivt ift. opgradering af de eksisterende rensningsanlæg.

Det skal også bemærkes at store varmepumper opsættes og drives af fjernvarmeselskaber. Fjernvarmeselskaber opsætter ikke varmepumper uden for deres fjernvarmeområder, og ej heller på mindre anlæg, da der ikke er nok varmeproduktion ift. investeringen.

5.6 Spildevandsteknologi og infrastruktur

Der er kommet høringsvar, der ønsker forklaring på, hvorfor man har valgt at nedlægge Måløv Rensningsanlæg, da man oplever manglen på tilledning af rensning af spildevand til vandløbet som et stort problem for naturen og de rekreative interesser. (svar til 6 og 7)

Måløv Rensningsanlæg har betydelig restkapacitet, men kapaciteten kan ikke rumme den planlagte fremtidige byudvikling i Ballerup og Egedal kommuner samt den voksende industrielle tilledning. Der vil derfor være behov for udvidelse af eksisterende kapacitet. Dele af rensningsanlægget vil derudover skulle moderniseres.

De primære årsager fra strukturanalysen til at Måløv Rensningsanlæg anbefales lukket, er:

- Placering er ikke optimal, da anlægget ligger meget tæt på naboer, ca. 50 m. Renseanlæg skal helst ligge 200 meter fra nærmeste nabo.
- Al transport til renseanlægget går via små veje igennem Måløvs bykerne
- Anlæggets teknologi er ikke tidssvarende, og der er behov for en større modernisering, som er investeringstung.
- Anlægget kan ikke betragtes som fremtidssikret pga. placering tæt på naboer.
- Det er dyrere for borgerne at bevare, reovere, udvide og opgradere Måløv Renseanlæg i sammenligning med at nedlægge det og rense spildevandet på vandressourcecenter.
- En stor del af de eksisterende bassiner kan overgå til forsinkelsesbassiner og på sigt regnvandsbassiner, som der så ikke skal findes nye arealer til i kommunen.

Der er modtaget høringssvar vedr. rensning for miljøfarlige forurenede stoffer, og om det 4. rensesettrin kan udelades, hvis Måløv Renseanlæg bibeholdes. (svar til 7)

Ved etablering af fælles vandressourcecenter renses alt spildevand for miljøfarlige forurenende stoffer, herunder lægemidler, via det 4. rensesettrin. Ved bibeholdelse af de eksisterende renseanlæg vil der ikke for alle renseanlæg være krav om etablering af et 4. rensesettrin.

Hvis det rensede spildevand udledes til sårbare recipienter, skal der etableres rensning for miljøfarlige forurenende stoffer for renseanlæg over 10.000 PE. Følsomme recipienter skal defineres nationalt, men det må forventes, at Jonstrup Å og Værebros Å klassificeres som følsomme.

Der er modtaget høringssvar vedr. status på udrulning af separatkloakering i forhold til hydraulisk belastning. (svar til 3 og 7)

Oplandet til nuværende "Roskilde Fjord" renseanlæg er i høj grad separatkloakeret. I nyt vandressourcecenter vil der blive indtænkt forskellige bassinløsninger for at tilbageholde spildevand i perioder med høj hydraulisk belastning af vandressourcecenteret.

Der er modtaget høringssvar vedr. udledningen af næringsstoffer til Roskilde Fjord, og om denne øges ved etablering af vandressourcecenteret, samt at der sker en omsætning af næringsstofferne i vandløbene, inden rensede spildevand fra nuværende renseanlæg, udledes til Roskilde Fjord. (svar til 6 og 7)

Som følge af vandområdeplaner og indsatsbekendtgørelsen må udledningen af næringsstoffer ikke stige. Dette er indregnet i den fremlagte plan, hvilket medfører, at når mængden af rensede spildevand stiger som følge af øget belastning i oplandet, skal spildevandet renses bedre, og koncentrationskravene til næringsstoffer i det rensede spildevand bliver således strengere end i dag.

Der er modtaget høringssvar vedr. metantab fra biogasanlæg og lattergasemission, og om der vil være en forbedring ved etablering af et vandressourcecenter sammenlignet med opgraderede eksisterende renseanlæg. (svar til 7)

De pålagte reduktioner for udledningen/emissioner af metan og lattergas er indregnet for Måløv Renseanlæg og øvrige relevante renseanlæg. Ved etablering af et nyt vandressourcecenter kan yderligere foranstaltninger indtænkes helt fra projekteringsfasen, og det forventes, at særligt lattergasemissionen kan reduceres yderligere på vandressourcecenteret.

Der er modtaget høringssvar vedr. energiproduktion på renseanlæggene og vandressourcecenterne, samt at energiforbruget til pumpning af spildevand fra Måløv Renseanlæg til vandressourcecenteret er højt, og om hvorvidt nogle vandmængder brugt i beregningen og fremskrivningen af energiforbruget er korrekte. (svar til 7 og 9)

Energiforbruget og fremskrivningen af energiproduktionen ligger i en baggrundsrapport, og er overordnet ikke en del af miljøvurderingen og høring heraf. Generelt er det faktiske energiforbrug på de enkelte renseanlæg brugt som udgangspunkt. Der er forskellige fremskrivninger for hvert renseanlæg, og derfor anvendes ikke en fast vækstrate for alle anlæg.

Ændrede forventninger til f.eks. befolkningsfremskrivning kan ændre de fremskrevne vandmængder for hvert anlæg. Små ændringer i belastningsfremskrivningen kan påvirke de estimerede energiforbrug og -produktioner. Disse små ændringer vil dog ikke påvirke de overordnede konklusioner. Øvrige usikkerheder, bl.a. omkring hvordan de endelige korridorer for afskærende system bliver, har større betydning end små forskelle i de årlige spildevandsmængder.

For Måløv Renseanlæg og andre eksisterende renseanlæg kan der findes øvrige energibesparende tiltag, men der er også ting som ikke kan ændres. F.eks. vil et nyt anlæg kunne planlægges, således at spildevandet kan gravitere hele vejen gennem anlægget. Hvis der skal etableres 4. rensetrin på Måløv Renseanlæg, er det med meget høj sandsynlighed nødvendigt at pumpe spildevandet op i dette rensetrin, hvilket er energikrævende.

Der er modtaget høringssvar om hvorfor referencescenariet indeholder alle tre spildevandsrensningsanlæg på Hornsherred, når der i spildevandsplan er planlagt nedlæggelse af et af anlæggende. (svar til 10)

Referencescenariet er baseret på de anlæg, der er i drift i dag.

5.7 Andet

Der er modtaget en række høringssvar, som ikke direkte vedrører høringssvarerne "Forslag til Plan for ny Rensestruktur" med tilhørende miljøvurdering. Disse høringssvar har derfor ikke kunnet inddeles i ovenstående emner, men vil alligevel besvares kort i nedenstående.

5.7.1 Museumsloven (svar til 1)

Der gøres opmærksom på, at museumsloven vil være gældende i de kommende faser af projektet.

5.7.2 Separatkloakering (svar til 3 og 7)

Der er rejst ønsker om, at separatkloakering bliver en del af løsningsmodellen med vandressourcecenteret. Novafos står for gennemførelse af separatkloakering af ejerkommunerne og vil naturligvis koordinere de to sæt planer og aktiviteter på bedst mulig måde. Men det er den enkelte kommune, der selv beslutter afløbsstrategien og dermed implementering af separatkloakering. I kommunernes spildevandsplaner kan man følge, hvilke planer de enkelte kommuner har.

5.7.3 Hvornår vil der være det nødvendige datagrundlag for vandressourcecenteret (svar til 7.0)

Datagrundlag for alle miljø- og teknologivurderinger indsamles løbende under skitseprojektets udformning, som sker i en iterativ proces, hvor der flere gange skiftes mellem skitsering- og miljøvurderingsprocesser. Dette er bl.a. en af årsagerne til, at større anlægsprojekter er tidskrævende at planlægge.

5.7.4 Økonomi og takstberegninger (svar til 6, 7 og 9)

Forslag til Plan for ny Rensestruktur og tilhørende miljøvurdering handler alene om mulige miljøpåvirkninger af omlægning af rensestrukturen. Dokumenterne, hvoraf der fremgår økonomi- og takstberegninger, ligger dog sammen med høringsdokumenterne på hjemmesiden for høringsmaterialet, hvilket muligvis har givet indtryk af, at disse også har været del af høringsmaterialet.

5.7.5 Høringsproces (svar til 9 og 10)

Der er rejst kritik af høringsprocessen. Det kritiseres, at høringsprocessen har været for kort, at der har været for lidt eller svær tilgængelig viden, og manglende information om høringsprocessen i det hele taget. Der er også en vis undren over, at Novafos er myndighed for egen Forslag til Plan for ny rensestruktur.

Høringsprocessen er iværksat med afsæt i Miljøvurderingsloven. I Miljøvurderingsloven er der ikke fastsat krav om høringens længde. Der står, at myndigheden (Novafos) skal sætte en "passende frist".

Det er vurderet at passende høringsperiode var 12 uger. Forslag til Plan for ny Rensestruktur er et omfangsrigt materiale der taler for 8 ugers høring og da i høring løber hen over sommerferien, er høringsperioden blevet udvidet til 12 uger.

Miljøvurderingsloven stiller ikke krav om gennemførelse af borgermøder. Gennemførelse af borgermøde i september 2024 var udløst af et ønske fra Novafos og Frederikssund Kommune om at få borgerne i tale inden høringsfristen udløb.

Ved opstarten af planarbejdet var Novafos i dialog med Miljøstyrelsen for at afgrænse miljørapporten og få en vurdering af, hvem der er den udpegede myndighed i forhold til miljøvurdering og høring. Da vandressourcecenteret strækker sig over flere kommunegrænser, vurderede Miljøstyrelsen, at Novafos er den udpegede myndighed på dette planniveau. Derfor har vi påtaget os opgaven og ansvaret.

6. Bilag 1

Fuldstændige høringssvar:

- 1 Vikingskibsmuseet
- 2 Herlev Kommune
- 3 DN Frederikssund
- 4 Museum Nordsjælland
- 5 Erhvervsstyrelsens
- 6 DN Furesø
- 7 DN Ballerup
- 8 Havelse Å Vandplejegruppe
- 9 Borgere i Sundbylille
- 10 Lars Jespersen
- 11 DN Frederikssund - tillæg

Høringsvar nr. 1

VIKINGESKIBS
MUSEET

Novafos
Blokken 9
3460 Birkerød
Att. Annette Kolte

Roskilde d. 20. august 2024

Høring af forslag til plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering. Vikingeskibsmuseet sagsnr. H 1687.

Vikingeskibsmuseet har modtaget ovennævnte høringssag.

Vikingeskibsmuseet skal i den anledning gøre opmærksom på at der i området for planlagte udløbsledning i Roskilde Fjord er potentiale for forekomst af fortidsminder på havbunden som er beskyttet af Museumsloven. Når selve anlægsarbejdet kommer i høring vil Vikingeskibsmuseet, på baggrund af anlægsarbejdets endelige placering og anlægsmetode, tage stilling til om der skal indstilles til Slots- og Kulturstyrelsen at der stilles vilkår om marinarkæologisk forundersøgelse.

side 1/1

Vikingeskibsmuseet
Vindeboder 12
4000 Roskilde

Med venlig hilsen

Klara Fiedler

Telefon: 46 30 02 00
museum@vikingeskibsmuseet.dk
www.vikingeskibsmuseet.dk

Klara Fiedler
Museumsinspektør
Mobiltelefon: 51 20 45 32
kf@vikingeskibsmuseet.dk

Hørings svar nr. 2

Herlev
Kommune

Retur: Herlev Hovedgade 110, 1. sal • 2730 Herlev

02-07-2024

Journalnr. 24.00.01I04-2-23

Novafos
Blokken 9
3460 Birkerød

Hørings svar til Forslag til Plan for ny rensestruktur med tilhørende miljøvurdering

Herlev Kommune har den 28. juni 2024 modtaget høringsbrev fra Novafos om Forslag til Plan for ny rensestruktur med tilhørende miljøvurdering.

Forslaget til Plan for ny rensestruktur med tilhørende miljøvurdering blev behandlet af Miljø-, Klima- og Teknikudvalget i Herlev Kommune den 26. august 2024.

Herlev Kommune ønsker at understøtte Plan for ny rensestruktur for kommunerne Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev.

Bemærkninger til miljøvurdering med relevans for Herlev Kommune

Måløv Renseanlæg, som Herlev Kommune er medejer af, udleder i dag det rensede spildevand til Jonstrup Å, som er en del af Værebro Å-systemet, der har udløb i Roskilde Fjord.

Med Plan for ny rensestruktur og etablering af Vandressourcecenter Roskilde Fjord ophører udledningen af rensed spildevand til vandløb, også udledning af organisk stof, kvælstof og miljøfarlige forurenende stoffer fra det rensede spildevand.

Omvendt er der ved etablering af vandressourcecenteret risiko for, at ophøret af udledning af spildevand kan medføre udtørring af vandløbsstrækninger i perioder med naturlig lav sommervandføring.

Etablering af vandressourcecenteret kræver et særligt fokus på at sikre, at berørte vandløb ikke tørrer ud. Herlev Kommune ligger opstrøms renseanlægget, og vandmiljøet i Herlev Kommune forventes ikke at blive påvirket. Herlev Kommune har ikke yderligere bemærkninger til miljøvurderingen.

Venlig hilsen

Helle Lagersted Jørgensen
Afdelingschef
Teknik og Miljø

Høringsvar nr. 3

DN Frederikssunds umiddelbare kommentarer
til
Novafos Forslag til plan for ny rensestruktur

Sidenumre refererer til Novafos udgave, juni 2024.

1.

Det fremgår af planen, hvordan at det rensede spildevand fremover bliver behandlet og rørført til Roskilde fjord, men der savnes beskrivelser af, hvordan der vil blive kompenseret for tabet af vand fra de gamle rensningsanlæg til åer og vandløb.

Vandet i de hidtidige åer har skabt vækst og natur langs vandløbene. Og det rensede spildevand må have været med til at fortynde drænvandet fra markerne med deraf følgende indhold af kvælstof, fosfor og pesticidrester.

Vi har noteret os, at der lægges op til "etablering af pumpestationer, der "løfter" spildevandet op til et højere punkt, hvilket udvirker behov for etablering af pumpestationer undervejs i vandføringen.

Tilbage er dog, at der tilsyneladende ikke er skabt compensation for det udeblevne rensede spildevand.

2.

Side 67 i bilag A.

Hvilken effekt har den højere koncentration af drænvand fra markerne med deraf højere kvælstof/fosfor/pesticidrester i vandløbet.

3.

Mindre vand i åerne giver højere temperatur.

Hvilke målinger eller vurderinger er der foretaget af betydningen af den højere vandtemperatur.

Det kunne f.eks. være temperatur og mængden af ilt ved vandets udløb.

4.

Fra store udledere, som f.eks. hospitaler, er det tidligere oplyst, at Herlev hospitals spildevand renses inden det forlader hospitalet.

Der savnes en beskrivelse af om det f.eks. sker gennem separat kloakering? - Og i hvilken udstrækning, der er afsat midler for at realisere denne kloakering? – og hvor midlerne er afsat?

Tilbage er imidlertid medicinrester fra den decentrale brug af medicin. F.eks. fra patienters eget hjem. Hvordan tackles disse medicinrester i rensningsprocessen?

5.

I planforslaget fremhæves, at etablering af større pumpestationer stiller en række krav til arealer, krydsninger m.v. og giver udfordringer!

På den baggrund savnes en beskrivelse af løsninger. Og ikke mindst løsninger, der kan indpasses i den stedlige natur uden at det naturlige liv langs vandløbene tager skade.

Det foreslås derfor, at der straks etableres en særlig gruppe med repræsentanter for kommunens naturforvaltning, repræsentanter for foreninger, der er brugere af naturen på land og vand og DN Frederikssund, der med faglig støtte fra kommunen og Novafos, som minimum gennemgår de aktuelt foreliggende planer for følgende

- Hvilken effekt vil udløbet have på sandbankerne i fjorden
- Planforslagets mulige påvirkning af den biologiske mangfoldighed
- Projektets betydning for påvirkning af vandstanden i Roskilde fjord
- Projektets betydning for en mulig højere temperatur i fjorden

Endvidere om mulige overløb fra det nye rensningsanlæg vil kunne ledes til bassinerne i de (snart) gamle rensningsanlæg?

6.

Hvordan vil Novafos sikre, at det i fremtiden fortsat vil være muligt at bade fra kysten langs hele Roskilde Fjord?

Og hvordan kan en særlig bekymring for risici i oplandszonen ved udløb af det rensede spildevand fjernes?

Hvilke foranstaltninger vil der blive foretaget for at ilte det udstrømmende rensede spildevand?

Hvilke foranstaltninger vil der blive foretaget for at nedkøle det udstrømmende rensede spildevand?

Overordnet set finder vi det bekymrende at vedtage en så stor strukturplan med så usikkert et datagrundlag.

Hvornår forventes det, at de nødvendige data er til stede?

Omkring vandløbene:

Hvis der ikke foretages afværgeforanstaltninger, vil vandstanden i åerne falde ganske betydeligt med stor risiko for udtørring i visse perioder.

Vandløbene er § 3-beskyttet natur, hvorfor man ikke uden videre kan ændre på tilstanden.

DN finder det derfor nødvendigt, at der foretages separatkloakering i de berørte områder, så regnvandet fortsat kan tilflyde åerne.

Hvilke planer er der for at gennemføre separatkloakering?

Hvis der ikke gennemføres separatkloakering, hvilke kompenserende foranstaltninger er der så tænkt på?

Vil der blive nedlagt rør, så det rensede spildevand i et vist omfang kan føres til vandløbene?

Hvis der ikke foretages kompenserende foranstaltninger, forudser vi flere problemer.

- Stigende temperatur i den mindre vandmængde, hvilket vil påvirke livet i åen.
- Udtørring i visse perioder med fiskedød til følge.
- Overløb i våde perioder. Det urensede spildevand fra overløbet vil medføre højere koncentrationer af bakterier, pesticider mm., da der ikke er så meget vand i vandløbet, som spildevandet kan blandes op med.

Så hvilke foranstaltninger er påtænkt for at forhindre ovenstående?

Omkring rensningsprocessen:

Her er vi igen bekymrede for den manglende separatkloakering, der vil betyde store mængder regnvand i spildevandet. Erfaringer viser, at dette medvirker til en mindre effektiv rensning. Hvordan vil Novafos håndtere dette problem?

Høringsvar nr. 4

From: Mette Palm
Sent: Wed, 25 Sep 2024 13:04:31 +0000
To: Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord
Subject: VS: Høring af forslag til plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering
Attachments: Følgebrev Høring af forslag til Plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund dele af Ballerup Herlev og Furesø 20240628 4.0.pdf

ML 31513

Kære Annette Kofte, Novafos

Du har i dag venligst bekræftet, at der ikke skal foretages gravearbejde i Furesø Kommune, idet de eksisterende kloakker, der afleder til Måløv Renseanlæg, bibeholdes.

Da der ikke skal foretages gravearbejder i Furesø Kommune, har Museum Nordsjælland ingen bemærkninger til denne høring.

Vi har ikke mandat til at udtale os for de arkæologiske museer i de andre kommuner.

Venlig hilsen

Mette Palm
museumsinspektør

MUSEUM NORDSJÆLLAND
Frederiksgade 9, DK 3400 Hillerød
tlf.: 7217 0240 mobil: 4045 2028
www.museumns.dk

Fra: Nellie Westerweel <NMW@museumns.dk>

Sendt: 1. juli 2024 10:17

Til: Mette Palm <mph@museumns.dk>

Emne: VS: Høring af forslag til plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering

Med venlig hilsen

Nellie Westerweel
Sekretær

Tlf: 6181 5806

Fra: Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord <vrcrf@novafos.dk>

Sendt: 28. juni 2024 11:21

Emne: Høring af forslag til plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering

Til berørte myndigheder og interessentorganisationer

Novafos sender hermed forslag til Plan for ny rensestruktur for Egedal, Frederikssund, dele af Ballerup, Furesø og Herlev kommuner med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring.

Læs mere om dette i vedhæftede følgebrev.

Frist for at komme med høringssvar er mandag den 30. september 2024.

Venlig hilsen

Annette Kolte

Projektleder
Plan Spildevand
Plan Rens

Direkte: 44 20 81 72
Telefon: 44 20 80 00

Blokken 9
3460 Birkerød

CVR: 31 88 49 93
www.novafos.dk

Novafos er vand- og spildevandsselskab i Allerød, Ballerup, Egedal, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Hørsholm og Rudersdal Kommuner.

Hørings svar nr. 5

From: 1 - ERST Høring
Sent: Fri, 27 Sep 2024 10:07:08 +0000
To: Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord
Subject: Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. forslag til Plan for ny rensestruktur for kommunerne Egedal, Frederikssund dele af Ballerup, Furesø og Herlev med tilhørende miljøvurdering(ERST Sagsnr: 2024 - 8485)
Attachments: Signaturbevis.txt

Kære modtager

Hermed Erhvervsstyrelsens høringssvar vedr. nedenstående høring.

Høringssvar vedrørende forslag til Plan for ny rensestruktur for kommunerne Egedal, Frederikssund dele af Ballerup, Furesø og Herlev med tilhørende miljøvurdering

OBR har modtaget anmodning om udtalelse i høringen.

OBR vil afstå fra at kommentere på høringen, da OBR ikke ligger inde med den type viden, der efterspørges. OBR har dermed ikke yderligere kommentarer.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Emilie Hansen Foley
Student
Tlf. direkte: +45 35291379
E-post: EmiFol@erst.dk

Med venlig hilsen

Annette Pia Andersen

ERHVERVSSTYRELSEN
Bedre Regulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291653
E-mail: anpian@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.
Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Hørings svar nr. 6

DN Furesø:

Kommentarer til Novafos´ høringsmateriale om forslag til centralisering af spildevandsbehandlingen i den sydlige del af Furesø Kommune.

Vandføring i Jonstrup Å/Værebros Å

Centraliseret rensning kan føre til manglende vandføring i Jonstrup Å/Værebros Å. Mange af planernes konkrete udformning ikke er fastlagt, fx konkret placering af anlægget i Fredensborg og traceerne for rørføringer til de to centraliserede anlæg, store dele af den fremtidige konkrete renseteknologi samt de præcise fremtidige udledningskrav. Derudover har man i beregningerne for de centraliserede anlæg ikke medinddraget behovet for dobbelt rørføring og pumpeudgifter tilbage til de steder i vandløbene, som p.t. modtager vand fra de nuværende og hvor de foreløbige og utilstrækkelige vurderinger har anslået, at der er risiko for udtørring af vandløbene i tørkeperioder. Måløvs Renseanlæg udleder p.t. en anseelig vandmængde i f t vandføringen i Værebros Å. Dobbelt rørlægning og tilbagepumpning af rensede spildevand fra det centrale anlæg i Frederikssund til Måløvs Renseanlæg i tørkeperioder må forventes at blive relativt bekostelig. Er dette scenarie helt utænkeligt? Hvis ikke, hvorfor er det så ikke medtaget i beregningerne for centraliseringsscenariet evt. som et underscenarie til dette? Det er noteret at der er lavet en ”robusthedsanalyse” for centraliseringsscenariet, men dækker en sådan centraliseringsscenariet, som jo sammenlignes med opgraderingsscenarierne?

Udledningskrav

M.h.t. udledning fra et centralt anlæg i Frederikssund så sker nuværende og kommende udledninger til en meget følsom Roskilde Fjord med meget ringe vanddybde og vandudskiftning. Man bør derfor i diverse scenarier medtage beregninger, der som forudsætning har en væsentlig stramning af de nuværende

krav for udledning af næringsstoffer mv. i spildevandet til Roskilde Fjord både fra et evt. centralt anlæg i Frederikssund og i de alternative scenarier fra opgraderede lokale anlæg via Værebros Å.

Eventuel opgradering af Målev Rens

Med hensyn til delscenariet hvor Stavnsholt Renseanlæg (SR) opgraderes og de øvrige anlæg centraliseres: Takstberegningerne viser overraskende nok, at dette scenarie vil medføre den højeste takst for Furesøborgerne, og at omvendt opgradering af det gamle Måløv Renseanlæg, som har en langt lavere rensningsgrad for både COD, kvælstof og fosfor end SR, skulle blive billigere. Denne takstberegning virker uforståelig.

DN Furesø

29. september 2024

Høringsvar: Strukturplan for vandressourcecenter Frederikssund.

Generelt

Vi vil løbende igennem dette høringssvar tage udgangspunkt i de negative påvirkninger på å-systemerne, lavbundsarealerne, beskyttelsen af de fredede områder, den omkringliggende §3 natur, Bilag IV og rødlisten, grundet den kraftigt reducerede vandmængde samt risikoen for spredning af forurening fra Sørup losseplads, argumentere for at Måløv rensningsanlæg udelades af planen. Måløv rensningsanlæg er allerede langt det største af de eksisterende anlæg med indbygget biogasanlæg, der ligger længst væk fra Frederikssund og som alligevel skal forbedres over de næste 10 år.

Vi vil også kigge nærmere på energiforbruget for pumpestationerne og vil på det kraftigste allerede nu opfordre til at man også planlægger at etablere rørføringer og pumpestationer til pumpning af rensset spildevand retur til flere af de gamle rensningsanlæg, hvis man insisterer på at nedlægge dem. Derved kommer energiregnskabet for det nye anlæg kun til at blive positivt pga. den gavnlige virkning fra de nye varmepumper. På denne måde løser man også udfordringerne med de voldsomme vandmængder der udledes til Roskilde Fjord ud fra et punkt. Man kunne derudover overveje om denne løsning skulle udvides til kun at pumpe den nødvendige mængde vand retur for at å-systemet og dens omgivelser bibeholder sin økologiske funktionalitet. Dette kunne indreguleres ud fra flow-målinger, koblet med lokales erfaring for optimal vandgennemføring for den pågældende å. Dette ville gøre å-systemet mere robust overfor klimaforandringerne.

Uanset om Måløv Renseanlægs fortsætter med at eksisterer, forventer vi for de kommende 10 år, at der:

- Foretages løbende energiforbedringer, såsom bundbeluftning. Dette vil i sig selv mere end halvere energiomkostningerne på anlægget.
- Etableres varmepumpeanlæg ligesom det er tilfældet for f.eks. Ølstykke og Slangerup. Derved bliver energiregnskabet mere end bare energineutralt Jf. krav om energineutralitet i udkast til revision til EU's byspildevandsdirektiv.
- Reducere emissionen af metan og lattergas Jf. Den danske bæredygtighedsbekendtgørelse der allerede nu stiller krav til reduktion af metantab fra biogasanlæg og kravet om reduktion af lattergasemissioner jf. den danske Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.
- Etableres rensning for miljøfarlige forurenende stoffer (kvarternær rensning) Jf. krav i revisionen af EU's byspildevandsdirektiv. Hvilket senest skal være etableret 2045. På Måløv Renseanlæg vil der være tilstrækkeligt frit areal til at udvide kapaciteten til dette.
- Samt løbende renovering.

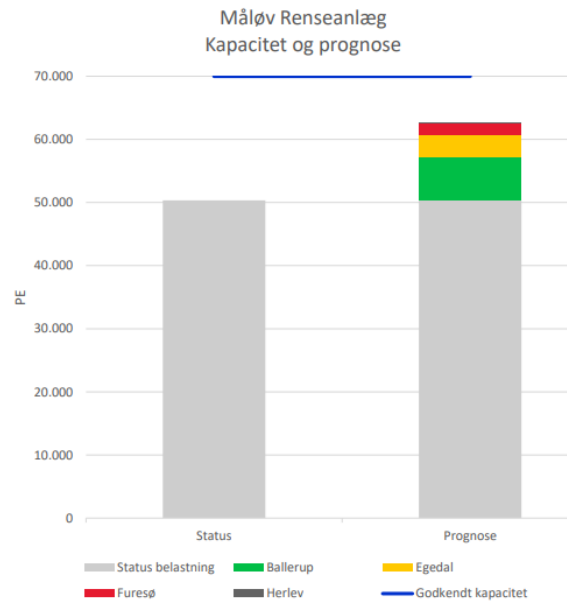
Nye forbedringer som allerede er foretaget inkluderer:

- Udskiftet sandfilter med skivefilteranlæg
- Renoveret slambehandling
- Renoveret sandfanget herunder overdækning
- Lavet modtagestation til slamsuger
- Renoveret forsinkelsesbassiner og udvidet kapacitet
- Opgraderet teknisk netværk (PLC)
- Udskiftet gasballon
- Etableret nødgenerator

Grundet byudvikling i lokalområdet, se figuren herunder, kommer Måløv Rensningsanlæg løbende til at skulle rense mere spildevand. Dette vil kunne håndteres inden for rensningsanlæggets kapacitet, så grænseværdierne som minimum bliver overholdt. Vi ser dog gerne at udledningen af næringsstoffer reduceres til et endnu lavere niveau end i dag, så det rensede vand kan hjælpe med at "fortynde" næringsindholdet stammende fra vandet der løber til åen fra omgivelserne.

Stofmæssig belastning (PE)

- Kapacitetsscreening
  - Ballerup: Kildedal boliger og erhverv
  - Egedal: Kildedal
  - Furesø: byudvikling
  - Herlev: mindre fortætning
- Forventet samlet forøgelse på ca. 12.400 PE

Bemærkninger til "Forslag til plan for ny rensestruktur".

- Vi konstaterer at undersøgelsen af transportudfordringerne stadig ikke er undersøgt til bunds.
- Vi konstaterer også at udfordringerne med vandmangel i å-systemerne og deres omgivelser **slet ikke belyses, hvilket er vitalt for at planen skal lykkes**, da man ikke må foretage tilstandsændringer. Disse kan i et vist omfang dispenseres, eller erstattes i en faktor 1 til 2. Vi vil i så fald anke med opsættelig virkning.
- Det fremgår tydeligt af figur 1-1 at Måløv Rens. har et meget stort opland med en meget stor udledning på op til 70.000 PE, hvilket sætter store krav til dimensionering af rør og pumper. Derudover kan man se at det ligger meget langt fra vandressourcecenteret. På side 15 ses det at Måløv Ren. er mere end dobbelt størrelse af det næststørste som er i Frederikssund. Man ser også at retentionen af kvælstof pga. den lange afstand og dermed større opholdstid i å-systemet er større for vandet fra Måløv Rens. Dermed bidrager Måløv Rens. positivt til reduktion af kvælstofudledningen ved Roskilde fjord. Man kan se i tabellen på side 16 at det derudover også vil have en meget gavnlige effekt at udvide og forbedre lavbundarealerne i forbindelse med Jonstrup Å og Værebros Å. Hvis vandet ledes direkte til vandressourcecenteret og ikke kommer retur til Jonstrup Å vil disse positive bidrag elimineres.
- Side 12. Fortolkningen af at hindre mål opfyldelsen, er ikke korrekt. En ikke ok baseline, betyder ikke at man kan fortsætte med at udlede på samme niveau eller kun lidt bedre hvis ikke en god økologisk tilstand kan opfyldes. Så forudsætningen der tages udgangspunkt i, passer ikke.
- På side 12 findes endnu et argument for at fjerne Måløv Rens. fra planen så rensningsanlægget holdes på knap 80.000 -> 120.000 PE i 2050 for derved overstiger rensningsanlægget ikke 150.000 PE og undgår at skulle leve op til yderligere flere krav til det rensede vand.
- Side 13. Det er urealistisk at tro at vandressource anlægget kan producere nok energi til både drift af anlæg og de mange pumpestationer. Bare til sammenligning modtager Gilleleje Rensningsanlæg spildevand fra 6 gamle rensningsanlæg via 220 pumpe stationer selvom det kun er godkendt til 48000 PE. Det vil kun være i forbindelse med etablering af varmepumper, energiregnskabet bliver positivt. Hvilket også ville gælde for Måløv Rens.
- Hvis man læser side 18 og sammenholder den med side 36, kan man se at Ballerup stort set kun leverer separat kloakeret spildevand til Måløv Rens., så dette kan man ikke medregne mht. den hydrauliske belastning men tallene i tabel 3-6 minder meget om hinanden på tværs af kommunerne. Forklaringen skyldes at Furesø Kommune stort set kun er fælleskloakeret. Man burde generelt arbejde mere på at få Furesø separat kloakeret, specielt hvis det viser sig at flere flytter til. Dermed ville belastningen på Måløv Rens. og vandressourcecenteret hvis Måløv Rens. lukkes, blive mere stabil og jævn.
- Vandmængde [km³/år] fordelt på de tre hovedgrene, vist på figuren side 31:
  - Gren 1.) Slangerup 0,7.
  - Gren 2.) Måløv 4 + Stenløse 1 + Slagslunde 0,1 + Ølstykke 1,5 = 6,6.
  - Gren 3.) Neder Dråby 0,4 + Hyllingeris 0,4 + Tørslev 0,6 + Frederikssund 1,8 = 2,2

Betragtning 1 - Betydningen af fordelingen af vandmængderne i de tre grene uden Måløv Rens.

Hvis Måløv Rens. fjernes fra de nuværende planer for vandressourcecenteret vil der stort set være den samme vandtilførsel gennem Gren 2 og Gren 3. Det vil betyde at dimensionerne for pumper og rør stort set vil være de samme, hvilket giver stordriftsfordele. Rørene vil have mindre diameter og pumperne vil være mindre kraftige. Dvs. det samlet

materiale- og energiforbrug vil være mindre. Derudover vil gravearbejdet for Gren 2 næsten halveres og risikoen for spredning af forurening ved Sørup losseplads elimineres.

Betragtning 2. - Betydningen af effektforbruget for Gren 2 uden Måløv rens.

For centrifugalpumper gælder generelt Affinitetsligningen. Den fortæller at et tre ganges større flow, hvilket er tilfældet hvis Måløv Rens. medtages i Gren 2 indebærer et øget effektforbrug på $3^3=27$ gange på stykket fra Ølstykke til vandressourcecenteret og $2^3=8$ på stykket fra Måløv Rens. til Ølstykke hvilket summeres til 35. Dvs. et ekstra energiforbrug på 35 gange for Gren 2 hvis man medtager Måløv Rens.

Vi konstaterer at disse tal virker voldsomme og derfor er det nok mere sandsynligt at der anvendes fortrængningspumper. De er gode til at transportere urene og uhomogene stoffer ved højt tryk. Her er effekt og flow for samme tryk ligefrem proportional, hvilket betyder at hvis den ene fordobles, fordobles den anden også. I dette regnestykke bidrager Måløv til en effekt tre gange større i Gren 2 fra Ølstykke og 2 gange til Ølstykke. Dvs. et ekstra effektforbrug på 5 gange i forhold til hvis man udelader Måløv Rens. Hvilket stemmer fint overens med tallene i Energianalysen figur 7. "Energiforbrug til pumpning af spildevand til vandressourcecenter".

Law 1. With impeller diameter (D) held constant:

Law 1a. Flow is proportional to shaft speed:^[1]

$$\frac{Q_1}{Q_2} = \left(\frac{N_1}{N_2}\right)^1$$

Law 1b. Pressure or Head is proportional to the square of shaft speed:

$$\frac{H_1}{H_2} = \left(\frac{N_1}{N_2}\right)^2$$

Law 1c. Power is proportional to the cube of shaft speed:

$$\frac{P_1}{P_2} = \left(\frac{N_1}{N_2}\right)^3$$

- På side 35 angives det at flowet antages at stige til det dobbelte når det regner. På side 37 viser tabellen at det er knap en faktor x2. Husk at dette også betyder en effekt stigning på det dobbelte for en fortrængningspumpe.
- En anden grund til at vælge fortrængningspumper vises på side 39. De foreløbige transportledninger for Måløv Rens. har brug for flere og kraftigere pumper til at løfte de store mængder af vand over det bakkede landskab, hvilket kræver relativt høje løftettryk undervejs.
- På side 40 angives et voldsomt stort udledningsrør på Ø2000mm til Roskilde Fjord. Det vil påvirke Roskilde fjord pga. ændret strøm og salt forhold omkring udledningen af så store mængder vand. Hvorfor planlægger man ikke med flere mindre rør fordelt over et større område?
- Side 42. Åerne som påvirkes af ingen udledning fremover er:
  - Græse Å fra Slangstrup,
  - Salsmosegrøften/Værebros Å fra Ølstykke,
  - Stenløse Å fra Stenløse og
  - Jonstrup Å/Værebros Å fra Måløv Rensningsanlæg.

Hvis Måløv Rens. ikke medtages vil dette i noget omfang kunne kompensere for den manglende vand nedstrøms til Ølstykke og videre. Dermed reduceres påvirkningen til primært at være Græse Å og Stenløse Å. Græse Å kan kompenseres ved at anlægge en returledning, da flow herfra er mindre og afstanden til vandressourcecenteret relativt kortere i forhold til de andre åer.

Bemærkning til "Miljøvurdering af strukturplanen"

- Den 6/6-2023 havde DN det første dialog-møde med NOVAFOS om de nye planer for det nye rensningsanlæg. Allerede den gang opponerede vi kraftigt imod planerne.
  1. Primært pga. påvirkningen af å-systemet og naturen omkring denne grundet den mindre vandmængde hvis effekt slet ikke var undersøgt.
  2. Derudover udtrykte vi stor bekymring for de manglende undersøgelser af påvirkningen af Bilag IV habitater.
  3. Vi efterlyste data og hvilke undersøgelser skulle der laves for at få et retvisende billede af den indflydelse planerne har fremadrettet på flora og fauna i omgivelserne af et å-system som ville blive udfordret pga. vandmangel. Dette har vi stadig ikke fået svar på.
  4. Derudover spurgte vi også til påvirkningen af §3 naturen ved ledningsetableringen.

Vi blev på møderne d. 6/6-2023 og d. 11/9-2024 kun præsenteret at et nyt anlæg vil være billigere end at opgradere de gamle, samt at man ville kunne få store driftsfordele, hvilket på mødet d. 11/9-2024 blev oplyst til at være 10 millioner kr. pr år. Den reelle kostpris og CO2 regnskab for selve anlæggesfasen blev dog ikke præsenteret, ej heller hvad det ville koste at undlade at medtage Måløv Rensningsanlæg. Derudover blev de økologiske konsekvenser for naturen og de afværgetiltag som måtte være nødvendige heller ikke præsenteret. Først når alt dette er på plads og tydeligt kommunikeret til både DN, andre interessenter og de forskellige kommuners kommunalbestyrelser, vil der kunne træffes seriøse og ordentlige beslutninger. At forvente at dette er på plads allerede i udgangen af i år finder vi meget urealistisk, særligt da man først lige nu har arrangeret et ph.d.-projektstudie til at kortlægge betydningen af den mindre vandmængde for selve å-løbet.

- Side 9: Udtalelse: "*Hovedkonklusionen i strukturanalysen var, at det er en gevinst både for miljø og økonomi.*" Hvis man skriver således, må man definere hvad man mener med ordet: miljø. Gælder det kun for det udledte vand er dette sandsynligvis sandt, men hvis man betragter påvirkningen på naturen mere bredt, er denne udtalelse ikke retvisende og foredrer virkeligheden.

For eksempel italesætter man først på side 79 problematikken med den mindre vandføring:

*"Jf. bilag A, Vurdering i henhold til vandrammedirektivet, vurderes det, ... vandføringen ... nedstrøms ... **vil blive væsentligt mindre ved realiseringen af planen.** Nedstrøms ... går ... Å igennem en langstrakt ådal med store sammenhængende naturområder bestående af moser, enge og vandhuller, der alle dræner direkte eller via vandløb ned i åen. ... Den direkte påvirkning af vandløbene ved meget lave vandføring i sommerperioden er, at vandet bliver varmt og får dårlige iltforhold og i værste fald udtørre vandløbet helt. Dette vurderes at være en **væsentlig påvirkning af vandløbene som § 3-beskyttet naturtype.** Ud over den direkte påvirkning af vandløbene, vurderes realiseringen af planen at kunne medføre en **væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturtyper, der dræner ned til vandløbene og dermed kan komme til at mangle vand.***

Da dette er af så vital betydning for miljøvurderingen, burde dette være tydeligt lige fra begyndelsen af dokumentet og gennemgående i hele dokumentet og ikke først på side 79.

I Regulativ for Værebros Å (1993) står der:

Side 21: Målsætning B3 "Karpefiskevand".

Side 22: Naturhensyn: **Naturhensyn skal tillægges særligt vægt. Den eksisterende indvindingsstruktur har allerede givet anledning til væsentlige påvirkninger af regionens vådområder, idet langt den overvejende del af de indvundne mængder indirekte tappes fra vandløbene og søerne. Et væsentligt element i vandindvindingsplanlægningen vil derfor være hensynet til regionens vådområder.** Naturhensyn vil generelt blive varetaget ved gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger, stop for nye indvindinger i og ved højt prioriterede naturområder, stop for brug af overfladevand til vanding, en vis omstrukturering af den regionale indvind.

Side 23: **I henhold til naturbeskyttelsesloven er der udarbejdet fredningsplaner for amterne. Naturbeskyttelsesloven skal bl.a. sikre et alsidigt dyre- og planteliv i vandløbene. Udover fiskeinteresserne bør også det øvrige dyre- og planteliv prioriteres højt.** I forbindelse med fredningsplanerne og administrationen af naturbeskyttelsesloven er det vigtigt, at der tages **vidtgående** hensyn til de biologiske og landskabelige værdier. **Alle amtsvandløb er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.** Fredningsplanlægningen indeholder kortlægning af fredningsinteresserne indenfor bl.a. landskab, kulturhistoriske områder, plante- og dyreliv samt fritidsliv. I forbindelse med udarbejdelse af vandløbsregulativer skal der tages hensyn til fredningsplanlægningens bestemmelser. **Værebros Å udgør en spredningskorridor, der er med til at forbinde flere kerneområder med hinanden. For at fungere som spredningskorridor er det vigtigt for vandløbet, at vedligeholdelsen sker nænsomt, og at især skråninger og banketter henligger uslået, da vegetationen langs vandløbet udgør skjulesteder for dyrelivet, og samtidig er hjemsted for de insekter m.v., der udgør dyrelivets fødeemner.** I forbindelse med ordningen om EF-tilskud til miljøfølsomme områder, er store arealer langs Værebros Å udpeget som miljøfølsomme områder.

Alt dette indikerer at man på ingen måde skal begynde at reduceres i vandmængden til Værebros Å, hvilket er hvad der kommer til at ske, hvis man vælger at nedlægge Måløv Rens.

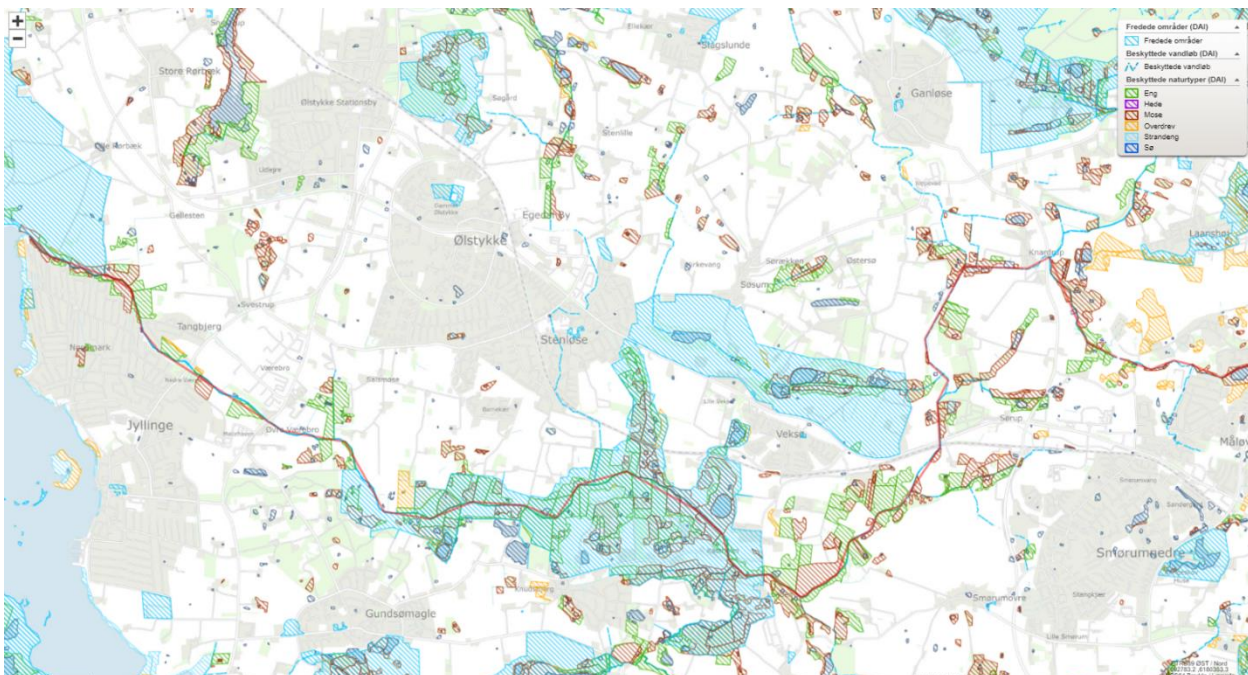
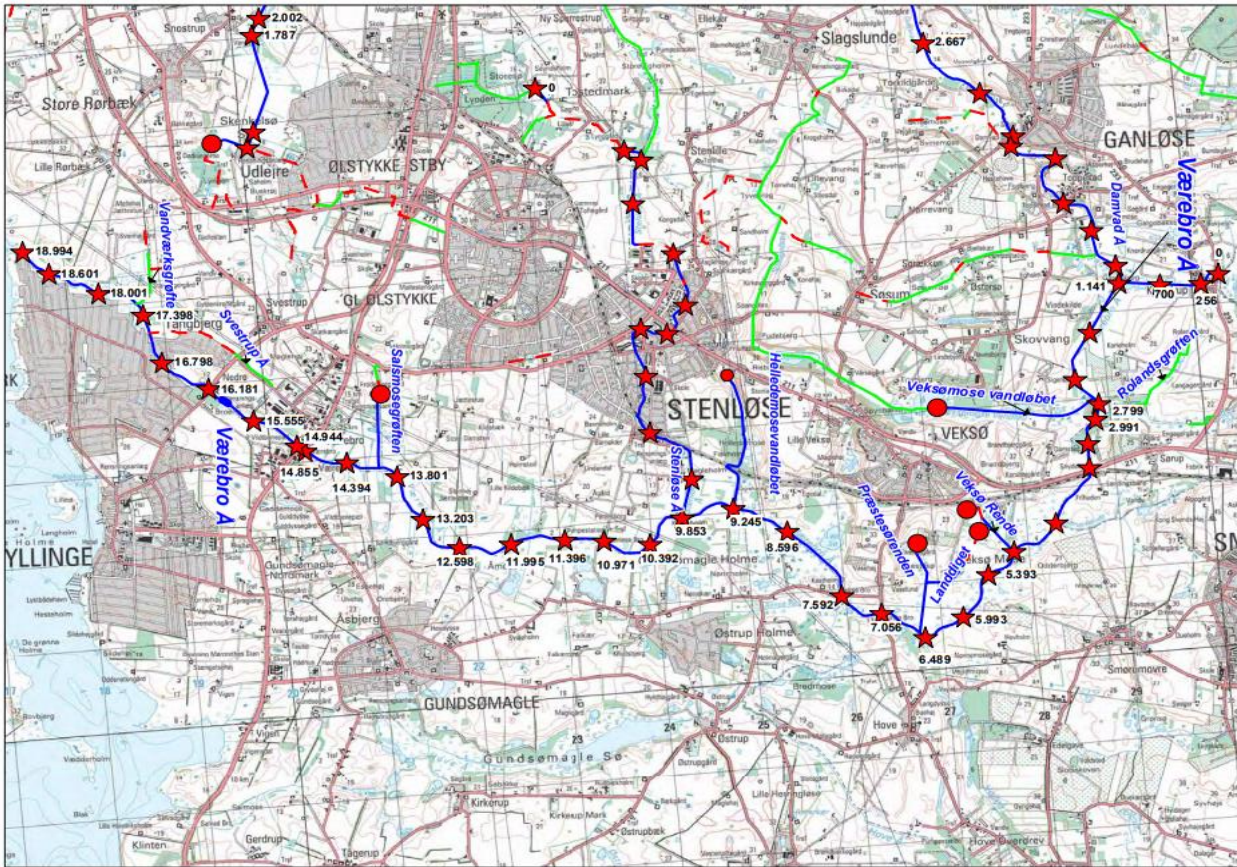
På næste side vises først et kort over Værebros Å system fra 1993 og dernæst vises et billede over Værebros Å med de fredede områder og §3 natur, taget fra MiljøGIS. Vi vil gerne minde om formålet med fredning og registrering af §3 områder:

"Fredningens formål jf. Fredningskendelsen af okt.2005:

- at bevare og forbedre levedygtigheden for plante- og dyreliv
- at skabe en generel forbedring af området biologiske, rekreative og landskabelige værdi
- at skabe indsigt over de fredede arealer
- at sikre overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser til naturbeskyttelse

Naturbeskyttelseslovens §3:

Naturbeskyttelsesloven værner naturtyperne mod ændringer i deres naturtilstand. Ønsker ejeren at foretage ændringer i et beskyttet naturareal, skal han søge om dispensation hos kommunen. Hittidig drift på arealerne kan dog fortsætte. Mens større ændringer som for eksempel at dræne, opfylde, oprense, omlægge eller tilplante arealet ikke er tilladt."

- Side 13: Lugte: At nogle af rensningsanlæggene i dag lugter, og at NOVAFOS ikke vil overdække dem hvis de fortsætter med at være rensningsanlæg er et temmelig dårligt argument for at lukke dem. For det første lugter fx Måløv Rens. slet ikke i samme omfang som tidligere efter at det første grove filter og sandfang er blevet indkapslet og forbundet til et luftrensningsanlæg, samt at der er kommet styr på slambehandlingen. For det andet skal Måløv Rens. selvfølgelig også moderniseres også selvom det skal nedlægges på længere sigt. Heldigvis er moderniseringen af begrænset omfang, specielt hvis man sammenligner med de andre rensningsanlæg. Fx er Måløv Rens. det eneste af alle de gamle anlæg der allerede har biogasmotor. I den forbindelse skal det nævnes 1. at Måløv Rens. løbende er blevet moderniseret og 2. at det er langt det største af de nuværende anlæg, også større end det fælles rensningsanlæg i Gilleleje. Til sammenligning renser Måløv Rens. i dag 60.000 PE, Gilleleje 48000 PE, og vandressourcecenteret uden Måløv Rens. 80.000 PE.
- Side 14: Der vil være væsentlige indvirkninger på fredede og rødlistede arter samt fredede områder, §3 natur og å-systemet både under anlæg af transmissionsledninger og for å-systemets vedkommende også efterfølgende pga. manglende vandtilførsel, men kun de fredede arter og rødlisten nævnes.

Det mener vi er meget bekymrende, da påvirkningen er langt større end der beskrives.

At skrive "udledningen vil være den samme til Roskilde fjord" er heller ikke i overensstemmelse med virkeligheden, da å-systemet i forvejen ikke udgør et lukket rørsystem men derimod et åbent system. I det åbne system kan vandet:

1. både sive ud gennem siderne til de mange eng- og moseområder der ligger op ad å-systemet,
2. sive ned til grundvandet,
3. og nok det væsentligste vil et lavere vandspejl i å-systemet ikke yde det samme vandmodtryk ud til siderne, hvilket indebærer at åen dermed kommer til at virke som et større drænsystem, hvilket er med til at forværre vandsituationen på de nærliggende naturarealer,
4. og derudover er der også en vis fordampning op i atmosfæren.

Vi er helt enige i at sandbanker vil påvirkes når et rør på 2m i diameter udleder vand til fjorden og at det også vil påvirke fugles fourageringsområder. Derudover er fugle allerede i dag under en voldsom påvirkning af klimaforandringer så dette vil kun gøre det endnu sværere for dem at overleve.

Vi gør opmærksom på at en ændret saltbalance i fjorden grundet stigende ferskvandsudledninger ved Frederikssund sandsynligvis også har en negativ indvirkning på vandmiljøet og livet i denne del. Derudover er betragtninger af de lavere temperaturer i det udledte vand pga. varmepumpernes udtræk af varmeenergi ikke nævnt og derfor heller ikke vurderet.

- Side 15: At stof udledningsniveauerne bliver bedre er ikke noget argument i sig selv, da også de gamle anlæg, hvis de består, ville skulle reducere i disse niveauer.

Vi gør opmærksom på at de nævnte udtørninger af del strækninger, ikke kun påvirker selve å-systemet og miljømålet men også omgivelserne. At nævne mulige afværgeforanstaltninger på nuværende tidspunkt, uden at have undersøgt dette mere grundigt og estimeret en prissætning for disse, finder vi dybt problematisk, især da vi allerede 6/6-2023 gjorde opmærksom på dette problem.

Når vandtilførslen til søer reduceres, vil den totale fosfatudledning som udgangspunkt også reduceres, hvis den ikke i mellemtiden opkoncentreres i området omkring. Vandstanden vil også falde, og taget i betragtning de udfordringer det måtte bringe med sig, så vi er ikke enige i at den økologiske tilstand ikke ændres.

- Side 16: Det er ikke korrekt at skrive " Ved videreførelse og opgradering af de eksisterende renseanlæg vil de eksisterende udledninger fortsætte. ... Novafos forventer, at kommunerne vil skulle revidere udledningstilladelser for renseanlæg med stor befolkningstilvækst i oplandet, fordi spildevandet skal renses bedre for at sikre samme stofudledning trods øgede spildevandsmængder." Hvilket betyder at de eksisterende totaludledninger bare vil fortsætte, og samtidigt på side 29 skrive "Vedtagelsen af byspildevandsdirektivet medfører bl.a. at der skal etableres rensning for miljøfarlige forurenende stoffer (4. rensetrin) ... Hvis det fælles vandressourcecenter ikke etableres og de eksisterende renseanlæg bibeholdes, skal Stenløse, Ølstykke, Frederikssund, Tørslev, Slangerup og Måløv Renseanlæg leve op til kravene senest i 2045".

Vi i DN-Ballerup er fortalere for at samle alle de gamle rensningsanlæg, bortset fra Måløv Rens. fordi det i forvejen er det største af de gamle rensningsanlæg og ligger længst væk. Måløv Rens. bør i stedet opgraderes, hvilket den er allerede i gang med at blive for at kunne leve op til udlædningskravene de næste mange år. På denne måde mindskes miljøpåvirkningen, og mængden af del-strækninger som er i risiko for udtørring ganske betragteligt.

- Side 17: At marsvin ikke findes i udpegningsområderne, vil jeg sætte store skeptiske spørgsmålstegn ved. For jeg (Karin Traun Formand-DN-Ballerup) har næsten hvert år observeret marsvin i fjorden omkring Lynæs, hvor min families båd ligger, samt ved Sølager, Kulhuse og Rørvig. Her søger de bl.a. efter føde i strøm renderne. Derudover har vi hørt beretninger om at de også er observeret længere inde i Roskilde.

At grundvandsdannelsen kan gå hen og blive ændret pga. den ændret vandmængde i å-systemet og områderne omkring, er ikke medtaget i betragtningerne, kun eventuelle forureninger.

- Side 18: Udtalelsen: " Uden det fælles vandressourcecenter skal de eksisterende renseanlæg renoveres og opgraderes for at imødekomme fremtidige krav. I den forbindelse vil der være behov for at anvende mere energi til at pumpe spildevand end nu." Måløv Rens. er allerede i gang med at blive energi optimeret og pumpningen vil slet ikke være i samme omfang som hvis de store mængder af spildevand først skal pumpes til Frederikssund. Derfor er det også af denne grund oplagt at bibeholde Måløv Rens. og optimere den yderligere.

Udtalelse: "Metan- og lattergastabet, udgør et stort bidrag til klimapåvirkningen, og udledningen fra vandressourcecenteret forventes at være mindre end fra de eksisterende anlæg, da det nye vandressourcecenter bliver designet til at reducere disse tab og behandler alt spildevand" Dette er ikke et argument for ikke også at minimere udledningerne i Måløv. Faktisk er dette arbejde allerede i gang både 1) pga. et påbud fra Energistyrelsen oktober 2023 om at reducere metan og 2) at Måløv Rens. er større end 30.000 PE og derfor er der allerede i dag er krav om at reducere lattergas-emissionen.

- Side 19: Ifølge energiscreeningen er etablering af varmepumper det vigtigste element i opnåelsen af en positiv energibalance. Nogle af de gamle rensningsanlæg har lige fået installeret varmepumper. Varmepumper kan også nemt etableres på Måløv Rens., som oven i købet ligger relativt tæt på naboer der kan få gavn af dette.

- Side 22: I tilfælde af driftsforstyrrelser kan det blive nødvendigt at udlede urensset spildevand, men der forelægger ikke en vurdering af hvor længe driftstoppet skal vare før dette sker, eller en sandsynlighed for hvor ofte det kan ske, selvom det allerede nu er muligt at udregne hvor længe driftstoppet skal vare inden der udledes udrenset spildevand.
Udtalelsen: " *Det vurderes samlet set, at strukturplanen er i overensstemmelse med de miljømålsætninger, som fremgår af verdensmålene*" stemmer ikke, når man tager påvirkningen af å-systemerne og den omkring liggende natur med i betragtning.
- Side 23: Mht. afværgeforanstaltninger gælder dette ikke kun for å-løb og søer, men skal vurderes bredere omfang, da det kommer til at påvirke et langt større område omkring disse.
- Side 24: Der er ledige arealer og derfor ikke vanskeligt at udvide/udbygge Måløv Rens.
- Side 29: Udtalelse: " *Det fælles vandressourcecenter skal vha. moderne renseteknologi rense mere effektivt, sikre bedre udnyttelse af de ressourcer der er i spildevandet (N, P, C, etc.) og have en tilstrækkelig kapacitet til at rumme fremtidig byudvikling, hvilket er en fordel for miljøet.*" Det er kun en fordel for miljøet hvis Måløv Rens. får lov til at bestå, så belastningen på å-systemet og dens omgivelser reduceres.
- Side 37: Igen bliver der kun nævnt Bilag IV-arter og Natura2000. Ikke å-systemerne, §3 natur og de fredede områder.
- Side 42: Dette er et klassisk eksempel en interessekonflikt hvor en kommunalt ejet institution, selv er myndighed og ansvarlig for miljøvurderingerne. Vi står med det indtryk at alle de foretagende undersøgelser er biased af NOVAFOS ønske om at etablere en stort rensningsanlæg ved Frederikssund på bekostning af Bilag IV-arter, §3 natur og Å-systemer samt fredninger, til trods for at vi allerede d. 6/6-2023 gjorde opmærksom på dette. Vi kan konstatere at i tilfælde af meget indlysende påvirkninger tales der i miljøvurderingen automatisk om afværgeforanstaltninger men disse undersøges ikke nærmere, ej heller prissættes de.
- Side 44: Det virker mærkeligt at Miljøstyrelsen, region Hovedstaden og region Sjælland ikke har indgivet et høringssvar, men hvis de kun har læst "Forslag til plan for ny rense struktur" får man ikke nødvendigvis et indtryk af de udfordringer der er, for de belyses slet ikke. På baggrund af denne høring vil vi anbefale at der følges op på dette.
- Side 55: Bemærkninger: Hvor kravet om udvidelse af renselanlæg kommer fra vides ikke, og er stemmer ikke overens med hvad Måløv Rens. selv har meldt ud d. 1/7 -2024. De har meldt ud at de deres kapacitet er godkendt til 70.000 PE, hvilket opfylder behovet og er godkendt. Mht. allerede gældende krav for metan og lattergas-emission forventer vi at det er i gang med at blive reduceret selvom anlægget blev nedlagt, da det store vandressourceanlæg først vil være klar om ca. 11 års tid. Det efterlader 3 elementer tilbage: Krav til løbende vedligeholdelse af betonkonstruktion, hvilket foretages løbende, samt ønsket om energineutralitet via varmepumper og kvaternær rensning.
- Det fremgår ikke, af Kap 7. Alternativer, at NOVAFOS har undersøgt andre alternativer enten at behold alle de gamle anlæg eller erstatte alle de gamle anlæg. Man bør også undersøge muligheden for at etablere

vandressourcecenteret uden at inddrage Måløv Rens. da det medfører mange udfordringer både i forhold til rørdimensioner/længde, pumpe kapacitet og energiforbrug, større udledning til Roskilde fjord samt den voldsomme påvirkning af Værebros Å og naturen omkring.

- I Kap 10. Biologisk mangfoldighed, flora og fauna er det kun placering af vandressourcecenteret og ledningstracéerne som undersøges og disse forsøges placeret så påvirkning er mindst muligt og primært kun i anlægs perioden. Af mulige påvirkninger nævnes generelt:
  - Fysisk påvirkning af naturtyperne ved placering af nye ledninger igennem naturtyperne.
  - Afledte påvirkninger fra anlæg placeret uden for naturtyperne, f.eks. i form af dræning ved etablering af kabelgrav eller byggegruber til vandressourcecenter.
  - Udledning af overfladevand, herunder eventuel afstrømning af salt fra befæstede arealer, eller sediment til naturtyper omkring det nye vandressourcecenter, der omkranses af flere beskyttede naturtyper.
  - Ophør af udledning i vandløb, som medfører en direkte påvirkning af vandløbet i form af en lavere vandstand/afstrømning, en potentielt ændret koncentration af næringsstoffer og som kan medføre en afledt påvirkning af tilstødende enge og moser, der får **tilført** mindre vand.

Hermed glemmer man at nævne at det ikke kun gælder "tilført" vand, men også at vandløbet kommer til at virke drænende, hvilket udtørre områderne der ligger op til å-systemet.

- Side 78: I forbindelse med flytning af gasledningen i Kildedal har vi aftalt med Arealudviklings-selskabet Kildedal P/S at underbore der hvor gasledningen løber gennem §3 natur og at der tages hensyn til dræning og boremudder, ved at placere indgangen til underføringen i passende afstand fra §3 naturen. Dette anbefaler vi på det kraftigste også implementeres i forbindelse med nedlægning af ledningstracéer ved §3 natur og å-løb.
- Det er først på side 79: problematikken omkring den mindre vandføring bliver italesat.

"Jf. bilag A, Vurdering i henhold til vandrammedirektivet, vurderes det, at sommermedian vandføringen for Værebros Å nedstrøms st. 52.68 samt Græse Å st. 52.07 og 52.03 vil blive væsentligt mindre ved realiseringen af planen. Nedstrøms st. 52.68 går Værebros Å igennem en langstrakt ådal med store sammenhængende naturområder bestående af moser, enge og vandhuller, der alle dræner direkte eller via vandløb ned i åen. Nedstrøms Græse Å st. 52.07 og 52.03 går vandløbet igennem en række moser, enge og strandeng.

Den direkte påvirkning af vandløbene ved meget lave vandføring i sommerperioden er, at vandet bliver varmt og får dårlige iltforhold og i værste fald udtørre vandløbet helt. Dette vurderes at være en væsentlig påvirkning af vandløbene som § 3-beskyttet naturtype. Ud over den direkte påvirkning af vandløbene, vurderes realiseringen af planen at kunne medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturtyper, der dræner ned til vandløbene og dermed kan komme til at mangle vand. For Værebros Å og Græse Å drejer det sig om en række enge, moser, vandhuller og strandeng." Da dette er af så vital betydning for miljøvurderingen, burde dette være tydeligt lige fra begyndelsen af dokumentet og igennem hele dokumentet og ikke først på side 79. Derudover er problematikken ikke kun gældende i sommermånederne men gennem hele året også i de perioder hvor det ikke regner. Vi er uforstående overfor at der på nuværende tidspunkt ikke er foretaget flowmålinger på hele å-systemet som er sammenholdt med hvad de enkelte rensningsanlæg udleder, specielt fordi vi allerede tilbage d. 6/6-2023 gjorde opmærksom på dette. Vi har fx ved vores møde med Måløv Rensningsanlæg d. 4/7-2024 fået oplyst at 80% af alt vandet i Jonstrup Å om sommeren stammer fra rensningsanlægget. En så stor påvirkning kan ikke "bare" fikses med quick fix afværgeforanstaltninger. Vi ved at Hillerød har løst et tilsvarende problem ved at pumpe det rensede spildevand tilbage til udgangspunktet. Dette kunne være en løsning hvis man insisterer på også at ville nedlægge Måløv Rens.

- Side 80: De fredede bilag IV-dyr og rødlistede arter raster og yngler i områderne omkring å-løbende og den økologiske funktionalitet må ikke påvirkes. At nævne muligheden for flytning viser at man allerede nu tænker at det kan blive nødvendigt, men så må man grundigt overveje hvor man kan flytte dem hen. Med de store påvirkninger af å-systemerne og naturen omkring, kan det blive meget svært, for ikke at sige næsten umuligt at finde et egnet sted af dobbelt størrelse i nærheden. At skubbe problematikken til en senere realisering af strukturplanen i et konkret projekt er for sent. Dette bør bearbejdes meget mere grundigt nu, inden der tages stilling til det videre forløb, da det har vidt gående konsekvenser for den kommende mere detaljerede planlægning.
- Side 82: Der gøres opmærksom på at der findes mange flagermus, samt stor vandsalamander og de små gnavere, såsom hassel og birkemus i vores område, så undersøgelserne af projektet påvirkning skal også inkludere dem.

Overvågning planlægges til at kvantificere med, for at kunne vurdere påvirkningerne men overvågning bør udføres både før, under og efter realiseringen, for påvirkningerne kan godt først vise sig efter en akkumuleret årrække. Her må man også fra NOVAFOS side være indstillet på at etablere yderligere afværgeforanstaltninger som fx oppumpning af grundvand til at kompensere for vandmangel i å-systemet.

- Side 87: " Det har på baggrund af væsentlighedsvurderingen ikke kunne afvises, af følgende arter og naturtyper kan blive påvirket, som følge af planen: Sandbanke, bugt, vandløb med vandplanter og 12 arter af fugle". Vi konstaterer at ændret salt indhold pga. mere udledning ikke er medtaget.
- Side 88: For flagermusenes vedkommende er det ikke nok bare at undersøge arealer med større træer og bygninger ved ledningstracéerne og lokaliteten for vandresourcecenteret. Man er også nødt til at undersøge for ledelinjer og fourageringsområder og udvide undersøgelsesområdet til også at inkludere ådalene, da der er krav til at man sikrer at den økologiske funktionalitet opretholdes på samme niveau som før.

Vi tillader os at repetere habitatbekendtgørelsen: "*Forbuddet mod at ødelægge eller beskadige et yngle- og rasteområde betragtes ikke i snæver forstand, som f.eks. et enkelt træ med flagermus, men betragtes f.eks. som det skovområde, som rummer flagermus. Det er indenfor det samlede skovområde lokalt, at yngle- og rasteområder opretholdes i hidtidigt omfang og kvalitet for den bestand, der er berørt. Princippet om, at yngle- og raste området samlet set ikke må beskadiges, kaldes princippet om økologisk funktionalitet.*"
- Side 89: Da odder er observeret i Værebros Å og åen vil blive påvirket af den faldene vandmængde vil odderens levevilkår også forværres. Dermed er vi ikke enige i den sammenfattende vurdering "at den økologisk funktionalitet for odder vil kunne opretholdes og levesteder bevares." tværtimod.
- Side 90: I Ballerup har vi fundet en del markfirben på sydvendte skråninger, specielt op mod baneskråningen, så det skal man være meget opmærksom på under anlægsfasen.

Mht. padder finder vi også mange spidssnudet frø i stort set alle lavt liggende vandhuller og vådenge, specielt tæt på å-løbene. Disse vil blive kraftigt påvirket af den lave vandstand i å-systemet og udtørringen af naturområderne som støder op imod å-systemet pga. drænvirkningen, og det vil være svært at flytte på dem alle. Derfor er det bødende nødvendigt at sikre vandtilførslen til å-systemerne, hvilket bl.a. for Værebros Å kan opnås ved at bibeholde Måløv Rens., som er klart den største bidragsyder. Ligesom for flagermus, skal kortlægningen af levesteder både være for tracéerne, selve vandcenteret samt for områderne omkring å-løbene.

Vi er på ingen måde enige i udtalelsen: "Sammenfattende vurderes det, at en realisering af planen kan gennemføres, så den økologiske funktionalitet for padder vil kunne opretholdes og levesteder bevares".

I det hele taget gennemløber å-systemerne også mange lavbundsområder og disse er ikke medtaget i denne miljøvurdering.

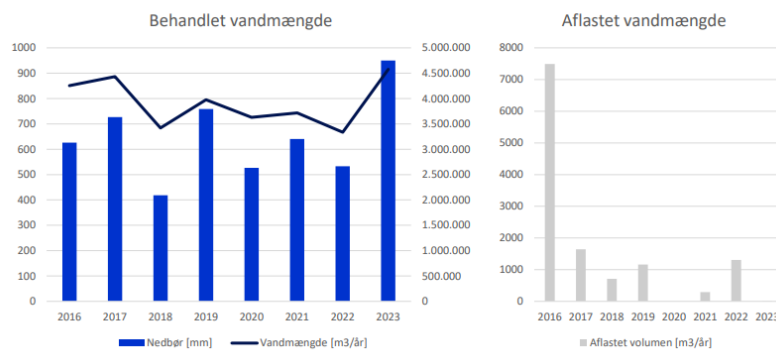
- Side 91: Udtalelsen "Inden for de 2 vandløbssystemer er 16 målsatte vandløbsstrækninger, som vurderes potentielt at blive berørt ved en realisering af strukturplanen" er vi meget uenige i. Anvendelsen af ordet "potentielt" med så store reduktioner af vandtilførsel vil påvirke både åer og deres omgivelser. Vi forstår ikke hvorfor dette ikke allerede er blevet kortlagt, idet der findes data om rensningsanlæggenes udledninger hen over året, og man blot skal måle vandgennemstrømningen på flere udvalgte punkter såsom ved udledningssted for rensningsanlæggene og omkring hver forgrening eller samlingspunkt nedstrøms. At de målsatte vandløbsstrækninger i forvejen ikke opfylder de fastsatte miljømål, gør bare udfordringen med at forbedre dem endnu sværere, hvis de også kommer til at lide af vandmangel.
- Side 96: Man kan sænke søers indhold af fosfor ved at tilsætte Phoslock. Dette har man gode erfaringer med bl.a. i Silkeborg.
- Side 97: Udtalelsen " For så vidt angår vandkvaliteten indeholder det rensede spildevand erfaringsbaseret visse miljøfarlige forurenende stoffer (MFS), næringsstoffer og iltforbrugende stoffer. Det antages, at de nuværende udledninger af rensed spildevand med særligt indholdet af miljøfarlige forurenende stoffer påvirker vandløbsstrækningernes miljøtilstand negativt og i dag må forventes at bidrage til manglende målopfyldelse for alle vandløbsstrækninger. Det er dog ikke med det eksisterende datagrundlag muligt på planniveau at kvantificere denne påvirkning." Det kan igen undre os at dette ikke er blevet undersøgt endnu. Vi er igen uenige i vurderingen af påvirkningen der her lægges op til. Forureningen af å-systemerne stammer ikke kun fra selve rensningsanlæggene, men i stort omfang også fra omgivelserne. Vi har i forbindelse med Kildedalsprojektet sammen med Arealudviklingsselskabet Kildedal P/S og NOVAFOS fået målt på den kemiske sammensætning af Tunbækken, Engagerrenden, Rolandgrøften og Søruprende der ikke alle modtager af vand fra rensningsanlæg. De viser alle høje værdier og for nogles vedkommende også værdier som overskrider miljøkvalitetskravende og højere værdier end Måløv Rens. udleder. Vi ser derfor ikke at fjernelsen af rensningsanlæggene vil bidrage positivt til vandmiljøet, snare tværtimod da den manglende vandmængde i åerne vil medvirke til en opkoncentrering pga. udledningerne fra omgivelserne i forhold til i dag.

Stof	Enhed	Måløv rens 20-23	Tunbækken	Sørup Rende	Engagerrenden	Rolandgrøften efter tørlæggelse	MKK/Måløv
Ammonium + ammoniak	mg/l	0,7	0,31	0,63	0,42	3	sommer 1 vinter 3
BOD5	mg/l		7,4	8,2	2,8	110	
Susp Stof	mg/l	2,75	41	47	11	630	5
Total N	mg/l	4	3,1	2	2	15	5
Total P	mg/l	0,44	0,24	0,15	0,10	1,90	1,5
Arsen Filt Felt	ug/l		0,78	0,52	1,1	4,7	4,3
Barium Filt Felt	ug/l		16	25	73	ikke målt	44
Kobber Filt Felt	ug/l		5,5	8,2	0,88	2,6	1,48
Nikkel Filt Felt	ug/l		1,1	1,4	0,68	1,5	4
Zink Filt Felt	ug/l		46	16	30	33	9,4

Mht. til hyppigheden af overløb ser vi på Måløv Rens. ikke de store udfordringer mere. Figuren her under stammer fra Måløv Rensningsanlægs præsentation vi fik i sommers, 2024.

Overløb

År	Overløb (antal/mængde)	Bemærkning
2016	5 / 7.492 m ³	
2017	2 / 1.640 m ³	
2018	1 / 711 m ³	
2019	1 / 1.162 m ³	
2020	Ingen	
2021	1 / 290 m ³	I 2021 har Måløv Renseanlæg haft et overløb. Overløbet skete pga. en menneskelig fejl, hvor pumperne ikke kørte som planlagt, og det var dermed ikke et regnbetinget overløb.
2022	1 / 1.308 m ³	Der har i 2022 været et overløb på Måløv Renseanlæg. En mekanisk kontraktlap virkede ikke og var skyld i overløbet, selvom rensningsanlægget ikke var hydraulisk overbelastet. For at undgå lignende uheld motioneres kontraktlapperne nu dagligt og der er løbende visuel kontrol.
2023	1 / 12 m ³	

Da kravene til rensning af næringsstoffer og miljøfremmede stoffer også fremadrettet stiger, ser vi væsentligt større udfordringer pga. manglende vandmængder end udledningen fra eksisterende og forbedrede rensningsanlæg.

- Side 98: Udtalelse "Under eksisterende forhold bidrager renselanlæggene med en betydelig del af vandføringen i vandløbssystemerne. Når renselanlæggene nedlægges, vil det vand de nuværende renselanlæg udleder, derfor ikke længere bidrage til systemets vandføring. Derfor vurderes en realisering af strukturplanen i værste fald at føre til udtørring af del strækninger af vandløbsstrækninger i perioder, hvor der naturligt er lav vandføring." Dette ses i et alt for snævert perspektiv, det er ikke kun påvirkningen og potentielt udtørringen af selve åen som er udfordringen, det er også dens omgivelser som påvirkes, da åen nu i langt større omfang vil virke som dræn hvormed lavbundsgrunde, omkringliggende §3 natur, Bilag IV arters yngle og rastepladser samt Rød liste arters habitater påvirkes negativ af de ændrede levevilkår. Vi ser ikke anden mulighed end at tilbageføre det rensede spildevand til å-systemerne, hvis ikke man vil lade rensningsanlæggene bestå.
- Side 99: Som allerede nævnt i forbindelse med vores indsigelser på side 97 er vi på ingen måde enige i betragtning i at "Isoleret set vurderes strukturplanens påvirkning med ændret belastning med organisk stof og kvælstof at være positiv for bentiske invertebrater" da man ikke medtager de ganske betragtelige udledninger fra omgivelserne også af miljøfremmende stoffer og metal-ioner samt at disse fremover vil opkoncentreres pga. den mindre vandmængde.
- Side 101 og 102: Konsekvensen af at vandtilførslen til Fuglesø falder, vil også betyde at vandstanden i Fuglesø falder, hvilket også er en tilstandsændring der ikke nævnes. Hvor meget den falder afhænger både af den tilført vandmængde, højden på ind og udløb samt søens permeabilitet. Desuden kan man stille spørgsmål ved konsekvensen heraf for søen.
  - Vil vandstanden blive ved med at falde over årene?
  - Vil den kemiske tilstand løbende opkoncentreres i søen pga. den mistet vandmængde, eller når de kemiske stoffer at bundfælde i det mere stillestående vand?
  - Hvad med ilt niveauet, vil den falde så meget at de bundfældet stoffer frigives igen?

- Vil vandstanden falde så meget at den frie vandmasse over sedimentniveauet bliver kritisk for søens rensende effekt?
- Vil søen på den lange bane pga. den vedblivende mindre vandtilførsel risikere at tør ud om sommeren? Osv.

Derudover skal det igen nævnes at antagelsen om at indløbskoncentrationen også vil falde, ikke stemmer med vores erfaringer da bidraget fra omgivelserne opkoncentreres med den mindre tilførte vandmængde. Den samlede fosfor tilførsel vil falde, spørgsmålet er bare om det i sig selv er nok til at søen får en bedre tilstand.

Vi er ikke enige i udtalelsen *"Ophøret af udledningen vil dog med stor sandsynlighed være positivt"* da vurderingen af den faldende vandstand og konsekvenserne heraf ikke er medtaget.

- Side 106: Mht. overvågning er det ikke nok bare at *"foretages en nærmere vurdering af projektets påvirkning på økologisk og kemisk tilstand, herunder under inddragelse af relevante data om vandføring, næringsstoffer, iltforbrugende stoffer, miljøfarlige forurenende stoffer og eksisterende koncentrationer heraf i vandløb og de to søer"* man er nød til også at kigge på interaktionen, dvs. vandtilførslen og eller afvandingen fra de omkring liggende områder, såsom lavbundsarealer, fredet områder, §3 natur og Bilag IV og Rød liste arters yngle og raste områder som også vil blive påvirket.
- Side 113-115: Man kan læse at *"Det kan ikke afvises at realiseringen fører til en forringelse af: Fytoplankton, Bundplanter og dyr, nationalt og EU specifikke stoffer i et vandområde ikke præget af kraftig strøm og vandudveksling for Roskilde Fjord, ydre"*. Men hvad med selve udledningspunktet, med de store mængder af vand der udledes? Lige nu er udledningen spredt ud over et større område fordelt hhv. nord og syd for Frederikssund. Hvad vil der ske når en samlet større mængde udledes ud fra et punkt?

At det er større, skyldes flytningen af vandet fra et åbent å-system hvor vandet grundet højre vandstand undervejs både siver ud i de omkringliggende vådområder, hvilket indebærer en større vandmængde i jorden, større vandoptagelse af de nærliggende planter og nedsivning til grundvandet samt fordampning til et lukket rørsystem.

Dette må alt andet lige også ændre på strøm og salinitetsforhold i området omkring udledningen og påvirke området.

- Side 119: Som nævnt tidligere har jeg (Karin Traun) og min familie observeret Marsvin i farvandet omkring Kulhuse og vi har hørt beretninger om at de også er observeret længere inde i Roskilde Fjord, derfor er udsagnet *"Der gøres opmærksom på, at der ikke er marsvin og sæler på udpegningsgrundlaget for N136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov, som er marine pattedyr der er følsomme overfor støjpåvirkning"* ikke sandt.
- Side 123: Udtalelsen: *"Der vil ske en ændring/reduktion i tilledningen af rensed spildevand til vandløbene, men idet der primært sker en udstrømning fra grundvand til vandløbene, vurderes det ikke at påvirke grundvandsdannelsen i området nævneværdigt"*. Vi er ikke enige i at der primært sker en udstrømning fra grundvand til vandløbene.

I Kildedal er der blevet foretaget flere undersøgelser af påvirkningen af og fra grundvandet og resultaterne fra eksperterne varierer. I WSP-rapporten, som vores egen biolog er fortaler for, konkluderes det at i det lavest liggende område har grundvandet en opadgående trykgradient. Denne har dog ikke forbindelse til det øverste

jordlag og derfor påvirkes vandniveauet hverken i åen eller i den nærliggende §3 natur af grundvand. Når man kigger på kortet side 124, kan man se at der generelt ikke findes en udstrømning fra grundvand til vandløbene mod Roskilde Fjord. Der findes kun et sted man kan pege på hvor dette kunne være gældende, og som kunne forklare hvorfor 08527 Værebros Å har god kemisk tilstand som den eneste, og det er at Værebros Å netop på denne strækning også fødes med grundvand nedfra (Side 94 og 99).

- Side 126: Udtalelse "Ledningstracé fra Måløv Renseanlæg til Stenløse Renseanlæg vil berøre flere områdeklassificerede arealer samt muligt flere V2-kortlagte områder." Måløv rensningsanlæg er det eneste rensningsanlæg som "vil berøre" langt det største V2 forurenede areal og på Værebros Å systemet det eneste som den "vil berøre".

Dette er en gammel losseplads. I 2013 undersøgte Ballerup kommune om den lækede miljøfarlige stoffer ned i Engagerrenden og det viste sig at det gjorde den heldigvis ikke. Hvis man begynder at nedlægge lednings tracéer i dette område, risikerer man at ændre på jordsammensætningen og jordstrømningsforholdene, og dermed muliggøre spredning af forureningen ud til bl.a. Engagerrenden, der løber ud i Værebros Å samt ned i grundvandet. Vi anbefaler på det kraftigste at man ikke inddrager Måløv rensningsanlæg i planerne for at undgå denne risiko.

- Side 131: Udtalelse: "Åbne lagre til udrådnet slam har bl.a. vist sig at være væsentligt kilder til metanemission. ... Generelt er der ved større biogasproducenter observeret en mindre procentvis emission end ved små producenter" Dette er ikke et argument for ikke at forbedre Måløv Rens. udledning af metan og lattergas, hvilket der allerede nu er blevet stillet krav til. Kigger man på størrelserne af de forskellige anlæg er Måløv Rens. i dag langt det største og hvis det forbliver jævnfør alle argumenterne som vi indtil nu har fremlagt bliver vandressourcecenteret kun lidt større.

Dvs. argumentet med at de større biogasproducenter har mindre emission end de mindre ikke længere gælder når Måløv Rens. emissioner er blevet reduceret.

- Side 132: Vi efterlyser estimatet for klimapåvirkningen for anlægsfase for udvidelse/opgradering af Måløv rensningsanlæg, da dette er yderst relevant. Vi har været inde og læse i energianalyse rapporten og har ikke kunnet finde svaret. Til gengæld vil vi i den forbindelse gerne henlede opmærksomhed på energibesparelserne og potentialerne ved at undlade at nedlægge Måløv Rens.:
  - Oplysningen om at 20% af Ballerups pumpe energi anvendes til Måløv Rens. ikke stemmer overens med tallene i tabel 3. Der burde stå 16 ikke 19.
  - Årsvandmængden i tabel 7. for Måløv til Stenløse burde være 5.302.472 ikke 4.519.035 hvilket er for lavt sat og derved bliver tallene også for lave. Derudover stemmer den samlede mængde fra Ølstykke til Lokation 10 (vandressourcecenteret) heller ikke, da det er for højt sat, hvis man antager en vækst på 20% i området (hvilket svare til vækstraten for Ballerup).
  - Hvis man tager Måløv ud af ligningen, vil man ud fra de givne størrelser, kunne spare 547+367+570 =1485MWh/år dvs. 46% ud af den samlede planlagte pumpe energiforbrug for vandressourcecenteret. I praksis vil denne besparelse være større.
  - Til sammenligning anvender pumperne som pumper til Måløv Rens. i dag 16MWh/år, altså omkring 1% af energien anvendt til pumperne i ledningstracéet.
  - I tabel 23 præsenteres man for et gennemsnitforbrug på Måløv Rens. på 1.841MWh/år men hvad med vandressourcecenteret? I tabel 18 vises de estimerede værdier for energiforbrug og energiproduktion. Man kan konstatere at der i kolonne 1 estimeres med et lille overskud på

regnskabet, men at det er varmepumperne der generelt har langt den største positive virkning på energiregnskabet, hvilket også vil være tilfældet for Måløv rensningsanlægs vedkommende. I dokumentet "Lokale vedvarende energiresourcer, Potentialevurdering til energi på tværs" angives en varmepumpe potentiale for Måløv Rens. (s. 54) på 7MW dvs. 25.200MWh. Til sammenligning forventes Varmepumpen i vandressourcecenteret at levere 88.000MWh. Både Slangerup og Ølstykke har i løbet af året 2023 fået installeret varmepumper. Det forventer vi også kommer til at ske for Måløv Rens.

- Mht. til forventet energiforbrug kan man til sammenligning lægge tallene sammen i tabel 9 og gange dem med de nuværende 50.000 PE på Måløv Rens. Derved kommer man frem til 1.735MWh/år, hvilket kun er 6% mindre end Måløvs. Men er biogasproduktionen på 6,7TJ = 1.860MWh medtaget i Måløvs regnskab i dag? Sandsynligvis men ifølge Spildevands_baggrundsrapport_2023 fremgår det at der ligger en stor energibesparelse i at ændre til bundluftning, hvilket sparer Måløv Rens. for 1.071MWh, altså mere end halvdelen af sit nuværende energiforbrug. Mon ikke der også findes andre steder, hvor der kan energi optimeres yderligere?
  - Obs: I tabel 28 vises både drift og max flow. Ved regn antages et flow på det dobbelte af drift dvs. mere end det angivet max flow.
- Side 135: Udtalelsen "*Det procentvise metantab i biogasanlæg (rådnnetanke mv.) på Fælles Vandressourcecenter Roskilde Fjord forventes lavere end biogasanlægget (rådnnetanke mv.) på Måløv Renseanlæg, idet der er tale om nyt anlæg. Lagre til udrådnnet slam er en væsentlig kilde til metantab på renseanlæg, og ved etablering af nyt anlæg, kan minimering eller eliminering af metan tabet fra lagertank indtænkes og forebygges.*" Vi er uenige i at Måløv Rens. ikke også kan forbedres, selvom det ikke er et nyt anlæg. Af allerede etableret forbedringer kan nævnes det nye slambehandlingsanlæg. Samtidigt kigger vi ind i øget krav til metan udledning, hvilket betyder at vi har en forventning til iværksættelse af yderligere forbedringer af Måløv Rens.

Udtalelsen "*For Vandressourcecenter Roskilde Fjord forventes lavere emissionsfaktor for lattergas end på eksisterende renseanlæg. Vandressourcecenterets størrelse medfører krav om reduktion af lattergas, og det forventes samtidig, at procestanke overdækkes, hvorved luften fra tankene kan behandles. Dette medfører, at en mindre del af kvælstoffet i spildevandet udledes til atmosfæren som lattergas.*" er heller ikke et argument for ikke at overdække proces tankene på Måløv da der allerede i dag også skal handles på de øget krav til lattergas emission.

- Side 137-138: Det er meget svært at se Måløv Rens. bidrag i tabel 16-1 og tabel 16-2. Det gøres opmærksom på at hvis/når de gamle anlæg nedlægges og det rensede spildevand for de flestes vedkommende skal pumpes tilbage (ligesom man allerede gør på Hillerøds rensningsanlæg) for ikke at påvirke å-systemerne og deres omgivelser negativt, skal denne merudgift også medtages. Dette meget sandsynlige scenarie skal medtages i de kumulative betragtninger på side 140.
- Side 152: Der gøres opmærksom på at det ikke kun er fredningerne i lednings tracéerne der skal tages hensyn til men også fredningerne langs å-systemerne.
- Side 154: Hvis ledningstracéerne gennemløber fredet områder, skal der tages hensyn til disse. Vi anbefaler på det kraftigste at man i så fald planlægger med underboringer. Man bevarer eller forbedrede ikke levemulighederne for plante- og dyreliv i et fredet område ved at grave store åbne render.

- Side 158: Vi antager at krydsning under vandløb også kommer til at blive gennemført ved underboringer selvom det ikke står i beskrivelsen.
- Side 168: Udtalelse: " *Det er en afgørende forudsætning for på senere plan- eller projektniveau at kunne iværksætte de nødvendige og relevante afværgeforanstaltninger, at der tilvejebringes det nødvendige datagrundlag til at foretage konkrete vurderinger af planens og projektets påvirkninger på målsatte vandområders tilstand.*" Der skal ikke kun være fokus på vandområders tilstand men også på den omkringliggende natur, da disse i meget høj grad også vil påvirkes negativt af de ændret vandmængder.

På vegne af DN Ballerups bestyrelse,

Karin Traun, Formand, DN Ballerup, Ingeniør, miljøvurdering og myndighedsbehandling

Danmarks
Naturfredningsforening

Lokalafdelingen Ballerup

Høringsvar nr. 8

Høringsvar til "Forslag til plan for ny rensestruktur"

Roskilde Fjord

Havelse Å Vandplejegruppe under Ølsted og Frederiksværk Sportsfiskerforening har følgende bemærkninger til "Forslag til strukturplanen".

Vi er positive for planen om at lave et vandressourcecenter i Frederikssund, og dermed at få lukket de mindre renseanlæg, hvorfra især overløbene forhindrer strækninger af recipienterne i at opnå god økologisk tilstand. Vi vil dog gerne udtrykke vores ærgrelse over, at der mangler så mange data, at der ikke kan drages flere konklusioner af de foreliggende beregninger. Især undrer det os, at landets kommuner ikke har registreret den kemiske tilstand i hovedparten af deres vandløb og søer. Vi har siden 2009 været underlagt EU's Vandrammedirektiv, der har som mål at vores overflade- og grundvand som minimum, skal have en god økologisk tilstand, og hvor et af parametrene er den kemiske tilstand. Dette mål skulle have været opfyldt i 2015, men vi fik udskydelse til 2021 og senere til 2027 stadig uden den basale viden om den kemiske tilstand i de målsatte vandområder er fremskaffet.

Fra Miljøvurderingen har vi følgende kommentarer til:

2.2.3 Natura 2000 områder.

Vi er bekymrede over den massive udledning af rensede spildevand i Ydre Roskilde Fjord.

Selv om mængden af miljøfremmede stoffer bliver formindsket, vil koncentrationen af stofferne omkring udledningspunktet efter vores opfattelse være af en størrelse, der indikerer en forgiftningsfare. Blandt andet af muslinger og sandorme, der udgør en stor del af føden for fjordens fisk og fugle. Vi ønsker, at især disse 2 dyregrupper, vil indgå i de fremtidige undersøgelser.

10.2.1 § 3-Beskyttet natur

Vi er bekymrede for tilstanden i de vandløb, hvor det rensede spildevand ikke længere vil blive udledt.

Vi vil her gennemgå nogle af de følgevirkninger, der kan opstå, hvis der ikke blive lavet kompensationsudledning.

1. Hvis dele af vandløbene udtørres selv i meget korte perioder, vil det ikke være muligt at opnå god økologisk tilstand for ørredindekset. Ikke blot dør årets yngel, men de efterfølgende år fravælger mange af de gydende ørreder de strækninger, der har været udtørret en eller flere gange.
2. Tilledningen af næringsstoffer, pesticidrester og ikke mindst sediment fra de mange dræn vil fortsat være den samme. Med lavere vandføring vil der ske en mindre fortynding af de skadelige stoffer, og sedimentaflejringerne, vil på grund af den ringere vandstrøm tiltage med større

- dødelighed af ørredæggene i gydebankerne til følge. Desuden vil det også kræve flere regulativgravninger for at opretholde de bundkrav, der er fastsat i regulativerne.
3. Store dele af Græse Å og Værebrosystemet er okkerbelastede. Lavere vandstand i åen og det omgivende land vil medvirke til en yderligere iltning af pyritlagene med øget okkerudledning til følge.
  4. Størstedelen af vores vandløb er udrettede og gravet ned i terræn, og dette i forbindelse med de store afstrømninger fra de befæstede arealer, giver store hydrauliske problemer. Fjernes det rensede spildevand fra åen i tørre perioder, vil det gøre forskellen på lav- og højvande endnu større. Efter en stor flom har vi ofte konstateret, at flere gydebanker er tømt for yngel, der er gået til.
  5. Hvis vandstanden sænkes mærkbart, vil det kræve yderligere plantning af for eksempel elletræer, der kan skygge vegetationen væk og dæmpe temperaturen, så iltindholdet ikke daler i varmere perioder.
  6. Hvis vandstanden ændres, vil det også kræve nye vandløbsregulativer.
  7. Overløb fra de gamle renseanlæg er og har været den største hindring for opnåelse af god økologisk tilstand i recipienterne. Selvom overløbene bliver færre, vil konsekvenserne ved den lavere vandføring og dermed mindre fortynding af det urensede spildevand, stadig være en hindring for målopfyldelse.

Vi glæder os til at vurdere næste planskridt, når de mange realdata er fremskaffet, og jeres vurderinger er klar til fremlæggelse. Vi deler gerne vores viden og erfaringer med jer under processen, hvis det ønskes.

Med venlig hilsen

Havelse å Vandplejegruppe under Ølsted og Frederiksværk Sportsfiskerforening

v/Kaj Larsen

Grønne Have 7

3400 Hillerød

Mobil: 5054 6064

Høringsvar nr. 9

H Ø R I N G S S V A R

Sundbylille 29. september 2024

Vedr. Forslag til plan for ny Rensestruktur samt Vandressourcecenter Roskilde fjord med placering ved Sundbylille.

GEVINST FOR MILJØET ?!

Er forslaget til plan for ny Rensestrukturplan en gevinst for miljøet eller en teknisk og politisk ambition?

INDLEDNINGSVIS.

Baggrunden for strukturplanen kan sammenfattes i tre overskrifter, temaer eller forudsætninger;

- Fremskrivning af kapacitet i fht. befolkningstilvækst 2050,
- Skærpede krav til vandkvalitet og spildevandsrensning, herunder Implementering af nye teknologier samt
- Krav til energineutralitet med henblik på fremtidige krav til klimaneutralitet og cirkularitet

Svaret i strukturplanen er Centralisering af spildevandsrensning til "Vandressourcecenter Roskilde Fjord"

Det forudsættes i strukturanalysen september 2019, at ovennævnte ikke kan tilvejebringes i eks. anlæg og placeringer. Og derfor søges vejene banet for planen om 2 "Super-Sygehuse" i Novafos.

Vandressource-center er en formildende terminologi, der dækker over centralisering i et Super-rensaneanlæg.

Det er vigtigt at præcisere,

- at Centralisering af rensestruktur for de 4 kommuner udspringer af en ANBEFALING fra Novafos.
- at Centralisering af 9 Novafos rensaneanlæg i et centralt rensaneanlæg i Frederikssund er en POLITISK beslutning
- at Novafos som forsyningsvirksomhed leverer vandforsyning og rensning af spildevand.
- at Cowi er hyret som rådgiver til at løfte og sikre et grundlag, der understøtter den politisk ønskede løsning.

Der er således ikke mange "advokater" for natur og miljø, landskabsplanlægning og arkitektur i det set-up. Og høringen, plan og miljøvurdering synes præget af, at centralisering af spildevandsstrukturen er det eneste svar på fremtidens udfordringer. Som i "Kejserens nye klæ'r" tages her et andet standpunkt og sættes spørgsmål ved planens forudsætninger, strategi og planlægningens mangelfuldhed, fordi svarene ikke er overbevisende.

Vi er kritiske og bekymrede overfor:

- Høring, Offentliggørelse og Borgerinddragelse.
Høringsprocessen giver anledning til kritik. Høring er IKKE offentliggjort med ordentlig synlighed.
- Strukturplanen.
Centralisering af rensestrukturen, er udtalt en ensidig teknisk besvarelse på løsning af de 3 temaer, som er baggrund for projektet. Et kæmpe teknisk anlæg, et SUPER-rensaneanlæg og 57 km ledningsforbindelser der, skal anlægges gennem landskabet, forsigtigt anslået 45-85 Ha, der påvirkes. Planen er uden helhed og overblik og mangler substans og tyngde i selve planlægningsopgaven og hele den biologfaglige naturfaglighed.
- Økonomiske beregninger
Uden en vurdering af omkostninger til nødvendige afværgeforanstaltninger og naturgenopretning i forbindelse med anlægsarbejdet, der foregår i områdets landskaber og natur er beregningen ikke valid. Referencescenarie synes at skulle dokumentere, at den politiske beslutning om ét center kan gennemføres. Der foretages ikke en reel sammenligning og vurdering af det bedste rationale for løsning af udfordringerne.
- Miljøvurdering
Omfattende hydrologiske omlægninger, og mulige konsekvenser afdækkes ikke med tilstrækkelig faglighed før projektering. Det vækker bekymring for naturen, tab af mangfoldighed og biodiversitet. Miljømæssige forringelser i naturen kan ikke afvises og påvirkning kan ikke kvantificeres, idet der ikke findes kvantitativ data. Kvalificeret vurdering kan altså ikke foretages. At rapporten konkluderer at afværgeforanstaltninger er praktisk mulige, er fuldstændigt udokumenteret.
- Landskab og Visuelle Forhold.
Et så omfattende anlæg placeret ved Sundbylille, sætter trumf på hvor ringeagtet landskabets betydning er og hvor tilfældigt placering er valgt i fht. hvor voldsomt anlægget vil mase på landskab og landsbyens skala.
- Efter høring - Projektering og myndighedsbehandling.
Det er dybt bekymrende, at ejerkommunerne skal beslutte så omfattende en plan, som Vandressourcecenter Roskilde Fjord er, på så ringe grundlag, som Strukturplan bilag A+B og især miljøvurdering samlet udgør. Der er bekymring for, at beslutningstagerne ikke aner og reelt heller ikke har fået mulighed for at forstå, hvilke konsekvenser og følgeomkostninger, der rammer deres kommuner ved gennemførelsen af strukturplanen. Når grundlaget ikke er tilstrækkeligt eller der er forhold, der giver anledning til tvivl om projektets holdbarhed, så MÅ grundlaget sikres forbedret eller projektet ændres, pauses eller stoppes.

REDEGØRELSE OG ARGUMENTATION.

HØRING, OFFENTLIGGØRELSE og BORGERINDDRAGELSE.

Processen for høring giver anledning til kritik. Høring er iværksat ultimo juni med høringsfrist 30.09.2024.

- Høring er IKKE offentliggjort med ordentlig synlighed.

Det fremgår ikke engang under Novafos egne nyheder, men kan findes 2 steder på hjemmesiden:

<https://novafos.dk/vandresourcecenter-roskilde-fjord/om-projektet/miljoevurdering> og

<https://novafos.dk/vandresourcecenter-roskilde-fjord/om-projektet/dokumenter>

Herudover har ikke været muligt at finde information om, at de påkrævede 12 ugers høring var iværksat.

4. uger + 3 dage inden høringsfristen dateret 30.8.2024 modtager borgerne i Sundbylille invitation i e-Boks. til Drop-in borgermøde på Bybjerggård onsdag d. 11/9-2024 kl. 17-19.

- Dette møde er slået op på Frederikssund kommunes hjemmeside 29. august 2024.

Det er en "*Invitation til at spørge ind til høring af forslag til Plan for ny rensestruktur samt miljøvurdering*".

Der er ikke lagt op til et samlende og orienterende møde, men et chit-chat møde uden egentlig struktur.

Direktør for Spildevand Søren Drejer indleder mødet med at orientere de fremmødte om; "at det går ikke væk", tydeligvis underforstået, at projektet bliver gennemført uanset hvad, samtidigt med at man gerne vil opfordre til en positiv og konstruktiv dialog om selve renseanlægget, som SKAL placeres lige udenfor Sundbylille.

Så oplevelsen af borgerinddragelse i Sundbylille lagde noget skidt fra land.

Idet de fremmødte insisterede på en anden form, blev mødet tidligt omdannet til en samlet plenumdiskussion, hvor alle fremmødte, kunne deltage i spørgsmål og sammen høre svar fra det fremmødte panel fra Novafos, Cowi og Frederikssunds kommunes forvaltning.

Der var mange velforberedte og vel formulerede deltagere fra Sundbylille og Dansk Naturfredningsforening m.fl. Panelets besvarelser var ikke altid særligt overbevisende og de fremstod samlet noget afklædte.

Mødet blev så heller ikke afviklet helt som forberedt. Novafos projektfolk og deres rådgivere i Cowi henviser en del af de spørgsmål, der rejses, til at der ikke kan svares på dette planniveau.

Men det var alligevel vældigt bekymrende, at Søren Drejer samtidigt forklarede, at projektet herfra med afsluttet høring og samlende redegørelse til politikerne går direkte i projektering og myndighedsbehandling. Det sår tvivl om processens redelighed og synes at udelukke yderligere mulighed for at stoppe processen, hvis forudsætninger for beslutningsgrundlaget skrider, det være sig økonomisk, teknisk, miljømæssigt el. andet.

STRUKTURPLANEN.

Det er nok få, der stiller spørgsmål ved den helt overordnede baggrund for strukturplanen.

De udfordringer, der ligger forude for kommunernes spildevandsrensning er regulære;

Fremskrivning af befolkningstilvækst og deraf nødvendig øget kapacitet, skærpede krav til rensningsgrad, nye - og også endnu ukendte teknologier samt fremtidige krav til energi- og klimaneutralitet og cirkularitet.

- Man står over for store investeringer i kommunernes nødvendige rensestruktur i fht. anlæggenes tilstand.

Strukturplanen baserer sig på en strukturanalyse, der lynhurtigt konkluderede at centralisering i et kæmpe og moderne teknisk anlæg frem for renovering og udbygning af mange mindre anlæg havde en række fordele;

Den vil være økonomisk billigst set over en 50-årig periode.

Den vil forbedre miljøet væsentligt – både vandmiljø og nærmiljø for naboer.

Den kan bidrage positivt til den grønne omstilling i samfundet,

- fordi et moderne anlæg som minimum vil være energineutralt og reducere ressourceforbruget.

Den vil være mere robust over for fremtidige krav til rensning, som forventes at blive skrappe.

Det har været enten eller for Novafos. Ét nyt, kæmpe SUPER-renselanlæg Roskilde Fjord eller status-quo.

Der fremgår ikke af tilgængelige dokumenter, at der for alvor har været seriøse overvejelser eller dybdegående undersøgelse og analyse af alternative mellem veje. Men der findes steder i strukturplanen, hvor alternative mellemveje og - løsninger givetvis kunne være relevant.

Det fremgår, at de berørte renseanlæg beskrives som værende en af 3 "kategorier" i fht. fremtidig anvendelse;

- Nogle er faktisk anvendelige indenfor forventet krav til kapacitet, ramme og forbedret rensning.

Nogle renseanlæg har stor restkapacitet, både ift. nuværende og fremtidig belastning, og

Det antages, at spildevandsrensning kan effektiviseres indenfor nuværende rammer.

- Nogle er mulig anvendelige indenfor forventet krav til kapacitet og ramme, forbedret rensning skal sikres
*På andre anlæg bliver restkapaciteten opbrugt, næsten opbrugt el. aktuel belastning stiger markant.
Det er nødvendigt at sikre, at fremtidig udledning ikke overstiger fremtidige krav til baseline.*
- Nogle kan ikke rumme forventet kapacitet indenfor rammen
*Endeligt er der anlæg, hvor fremtidig belastning overstiger dimensioneret kapacitet.
Disse anlæg skal udvides, så kapaciteten kan overholde fremtidige krav.*

Det fremgår endvidere, at

- Det primært er Ølstykke- og Måløv renseanlæg, der for alvor vil blive presset på kapacitet.
- Slangstrup-, Frederikssund- og Stenløse renseanlæg har kapacitet, men ikke – el. ringe plads til evt. udvidelse.
- Frederikssund- og Stenløse renseanlæg vurderes delvis at kunne bidrage til klimaneutralitet.
- Slangstrup renseanlæg vurderes ikke at have potentiale til at bidrage til klimaneutralitet.

Det fremgår, at

- Det reviderede EU Byspildevandsdirektiv indeholder krav til energineutralitet for anlæg over 10.000 PE.
- Det reviderede EU Byspildevandsdirektiv indeholder krav til kvarternær rensning på anlæg over 10.000 PE.
- Krav om reduktion af emission af lattergas indføres for anlæg over 30.000 PE.
- 3 af de 9 anlæg har kapacitet under 10.000 PE
- 1 af de 9 anlæg har kapacitet over-, men faktisk Person Ækvivalens under 10.000 PE

Det vil sige, at det rent praktisk er muligt at fremtidssikre og drifte nogle af de eksisterende anlæg.

Der er muligt, at søge potentielle mellem veje, hvor nogle anlæg bevares i strukturen, renoveres og forbedres. Hverken strukturanalyse eller strukturplan, synes at redegøre for dybere analyse og undersøgelse i den retning.

At der ikke stilles krav om forbedringer, energineutralitet, kvarternær rensning og lavere emission af lattergas, er vel ikke ensbetydende med, at man ikke kan tilstræbe bedre løsninger end påkrævet.

Strukturplanen omfatter overordnede 5 punkter, etablering af:

- Fælles Renseanlæg ved Sundbylille
- Underjordiske ledninger fra 9 eksisterende anlæg til Renseanlæg ved Sundbylille
- Forbindelsesledning fra Hornsherred u. fjorden til Renseanlæg ved Sundbylille (via Fr.sund renseanlæg)
- Nye udløbsledninger fra Renseanlæg ved Sundbylille til Roskilde fjord
- Ombygning af eksisterende anlæg til ændrede funktioner

Der tages generelt ikke væsentlig stilling til konsekvenserne ved selve anlægsarbejdet.

Generelt forholder Novafos strukturplan sig til fremtidens struktur *efter* anlægsfasen og økonomien i drift.

I Bilag "Økonomiske beregninger" nævnes cirkularitet og bæredygtighed, men cirkularitet og bæredygtighed indgår ikke i tilstrækkelig grad hverken i forudsætninger eller beregninger.

ØKONOMISKE BEREGNINGER – BILAG DATERET 14.06.2024:

I planerne indgår nye vandressourcecentre, nye ledningssystemer, pumpestationer, udløbsledninger mv. Og der indgår et referencescenarie, som beskriver renoveringer, udvidelser og udbygninger mv. på eksisterende renseanlæg, hvis vandressourcecentre ikke etableres.

Cowi opgør Henholdsvis anlæg og drift til;	Anlægsomkostninger	Drift 2036	Drift 2050
- Nyt Vandressourcecenter *	kr. 1.382 mio.	ikke noteret	kr. 63 mio.
- Referencescenarie, Renovering m.v.	kr. 1.446 mio.	ikke noteret	kr. 76 mio.

Der er IKKE beregnet udgifter til afværgeforanstaltninger og naturgenopretning, idet omfanget og arten ikke er kendt endnu. Det fremgår at Afværgeforanstaltninger vil blive fastlagt i miljøvurderingen. Det sker ikke.

Uden en vurdering af omkostninger til nødvendige afværgeforanstaltninger og naturgenopretning i forbindelse med anlægsarbejdet, der foregår i områdets landskaber og natur er beregningen ikke valid.

Det fordrer vel, at disse omkostninger holdes indenfor kr. 64. mio. for at balancere omkostningsberegningen.

Der er lavet en tilstandsvurdering på eksisterende anlæg.

Tilstandsvurderingerne bygger på videns-input fra driftspersonale, som har dagligt ansvar for de respektive renseanlæg, og der er IKKE gennemført en fysisk gennemgang af alle anlæg.

Det vil sige, at Cowi gennemfører beregninger på referencescenariet med 9 eksisterende anlæg, som de som rådgivere faktisk ikke selv gør sig ordentligt bekendt med. Det styrker heller ikke validiteten af beregningerne.

Difference på årlige driftsomkostninger skønnes op til kr. 13 mio. / 10 mio. blev nævnt på drop-in mødet.
- Ved 180.000 PE svaret det til kr. 72 pr. person årligt.

Er det en relevant og fornuftig driftsbesparelse holdt op imod de konsekvenser og omkostninger det enorme anlægsarbejde, som den beskrevne strukturplan fordrer. Hvor er cirkulariteten og ressourcerne beregnet?

Referencescenarie synes at skulle dokumentere, at den politiske beslutning om ét center kan gennemføres. Ikke for at foretage en reel sammenligning og vurdering af det bedste rationale for løsning af udfordringerne. Der er tale om hurtige og forenklede konklusioner, til fordel for den ønskede plan.

Det er fordi Novafos opgaver er afgrænset til at løfte og sikre vandforsyning og spildevandsrensning. Og de kan- og må ikke afsætte ressourcer til de nødvendige undersøgelser af konsekvenserne af den foreslåede strukturplan. Og den foreslåede strukturplan er den enkleste og letteste løsning for Novafos at facilitere.

Det fremgår af Novafos vedtægter § 2.2, at det skal sikres, at der tages hensyn til naturen.

Selskabet skal sikre, at datterselskaberne driver forsyningsvirksomhed af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, der tager hensyn til forsyningsikkerhed og naturen og drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne, og samtidig understøtter innovativ udvikling.

Og selvom "Biodiversitet" er nævnt i Novafos bestyrelse og noteret som "et ord", der konkret skal indgå og nævnes i Novafos strategi, så er der ikke meget afværgeforanstaltning, naturgenopretning og biodiversitet at spore i den foreslåede strukturplan, hvilket tydeliggøres i den miljøvurdering, der bilægges strukturplanen i høring, uagtet at man fastholder det skyldes det aktuelle planniveau.

Det er muligt, at disse omkostninger til afværgeforanstaltning, naturgenopretning og biodiversitet ikke må være en del af Novafos anlægsbudget og – omkostninger, og at de ikke på aktuelt planniveau må iværksætte disse omfattende undersøgelser. Men det må være deres pligt at udvise væsentlig grundighed i afdækning af konsekvenserne af disse omfattende anlægsarbejder og tilskynde det politiske lag til at sikre afsætning af midler til nødvendige forundersøgelser og budgetlægning af konsekvens-omkostningerne.

MILJØVURDERING.

Cowis miljørapport har til formål at vurdere miljøpåvirkningerne af Novafos' strukturplan.

Novafos er som kommunalt ejet forsyningselskab *myndighed efter miljøvurderingsloven i fht. miljøvurdering af strukturplanen.* Og Novafos er ansvarlig for gennemførelse af nødvendige vurderinger efter habitat-, vandramme- og havstrategi- direktiverne på påvirkningen af Natura 2000, Bilag IV-arter og målsatte vandområder.

Så Novafos overvåger sin egen plan – på dette planniveau

- En virksomhed med forretningsmæssige, driftsmæssige og økonomiske særinteresser i miljørapporten.

Miljøvurderingen af planen gennemføres med udgangspunkt i den tilgængelige viden, der er til rådighed ved tidspunktet for miljøvurderingens udarbejdelse.

Definitionen holder sig indenfor rammerne af miljøvurderingsloven §12 stk. 2,

- men det gør ikke substansen mindre mangelfuld.

Miljøvurderingen behandler udelukkende forholdene som de er, *når anlægget er etableret*, og rummer ikke påvirkning af hverken anlægs- og nedtagningsfaser. Den forudsete miljømæssige påvirkning på arealer, der udlægges i planen til selve centeret og ledningstracéer, vil dog blive vurderet på et overordnet niveau.

Det sker simpelthen ikke. Arealer til ledningstracéer 57 km forbindelsesrør, som skal etableres og nedgraves, er jo ikke gjort med forbindelsesledningernes dimensioner. Der skal tilregnes arbejds- og køreareal m.v. Et forsigtigt skøn over hvilket omfang arealet for disse traceer i anlægsfasen kan udgøre estimeres ml. 45-85 Ha. Områder som skal genoprettes og en del af dem, som føres igennem landskaber og sårbare naturområder.

Hvordan kan anlægsfasen ikke have større betydning i den samlede vurdering, når den skal pågå i årevis?

Vurdering af påvirkning for Natura 2000, Bilag IV arter og målsatte vandområder vurderes selvstændigt ud fra parametre sat i habitat-, vandramme- og havstrategi- direktiverne, gennemgås kapitel for kapitel 10-13 + 14. Miljøvurderingen bygger I overvejende grad på kvalitative vurderinger, fordi der ikke findes kvantitative data til at understøtte vurderingerne.

Generelt noteres for disse vurderinger vedr.:

- Biologisk mangfoldighed
- Natura 200 og Bilag IV arter
- Overfladevand, søer og vandløb
- Overfladevand, Kystvande,

At det ikke kan afvises, at der sker miljømæssige forringelser i naturen og påvirkning ikke kan kvantificeres, idet der ikke findes kvantitativ data. En ordentlig og kvalificeret vurdering kan således ikke foretages.

BIOLOGISK MANGFOLDIGHED, FLORA OG FAUNA - § 3-BESKYTTET NATUR.

Realiseringen af planen kan overordnet påvirke § 3-beskyttede naturområder ved:

- Fysisk påvirkning af naturtyperne, ved gennemførelse af ledningstraceer m.v.
- Afledte påvirkninger, f.eks. dræning ved etablering af kabelgrav eller byggegruber.
- Udledning af overfladevand.
- Ophør af udledning i vandløb, herunder direkte påvirkning ved lav vandstand el. udtørring, ændret koncentration af næringsstoffer mm
- Afledt påvirkning af tilstødende enge og moser, der tilføres mindre vandmængder

Der er en kæmpe usikkerhed i mangelfuld registrering af overløb (2018-2022) – Relevant for miljøpåvirkning

Værebros Ådal og Fuglesødalen beskrives ikke specifikt, men begge udgør væsentlige og fredede naturområder, der rummer omfattende arealer af §3 - beskyttet natur, som vil blive påvirket både fysisk og afledt.

Det kan ikke afvises, at en realisering af strukturplanen pga. ændret vandføring, medfører væsentlig negativ påvirkning af tilstanden af § 3-beskyttet natur, uden implementering af afværgeforanstaltninger.

I hvilken udstrækning naturtypernes tilstand vil blive påvirket ved en ændret vandføring kan ikke kvantificeres. Det skal vurderes i et konkret projekt på baggrund af relevante data, herunder også kumulative påvirkninger.

Da forringelse af 16 identificerede vandløbsstrækningers økologiske og kemiske tilstand ikke kan afvises ved realisering af strukturplanen, kan det heller ikke afvises, at strukturplanen i kumulation med samlet påvirkning af vandløbsstrækningerne indebærer forringelse af målsatte vandløbs økologiske og kemiske tilstand.

Generelt kan det ikke afvises, at der sker miljømæssige forringelser. Der mangler data, men det skal vurderes på baggrund af relevante data, som ikke er iværksat og som ikke iværksættes før strukturplanen er godkendt.

Hvori består logikken,

at man SKAL foretage en nødvendig vurdering af miljøpåvirkningerne for at kunne realisere et projekt, MEN at man SKAL IKKE iværksætte og søge kvantificering af retvisende data som forudsætning for vurdering af miljøpåvirkningerne, før man vil godkende forudsætningerne for planen af så omfattende et anlægsarbejde?

NATURA 2000 OG BILAG IV ARTER.

Kapitlet baserer sig på Bilag B – *Natura 2000 væsentligheds- og konsekvensvurdering*, som egentlig tydeliggør, at man løber en væsentlig risiko på naturens vegne i området omkring Roskilde fjord både som følge af det nødvendige anlægsarbejde og ved central udledning til opblandingsområde på fjordens smalleste strækning.

Vurdering foretages af påvirkninger på Natura 2000-områder og bilag IV-arter med udgangspunkt i de krav til vurderinger, som er fastlagt i habitatdirektivet.

Strukturplanen kan potentielt få konsekvens for Natura 2000-områder som følgende:

- Ved ledningstraceer igennem habitatnaturtyper på land, på tværs af - og udløbsledning i Roskilde Fjord
- Ved udløb af rensed spildevand i Roskilde Fjord
- Ved indirekte påvirkning, f.eks. lavere vandstand i vandløb el. u hensigtsmæssig overløb af urensed spildevand.

Der er gennemført en Natura 2000-væsentlighedsvurdering og efterfølgende en konsekvensvurdering.

Der er foretaget vurdering på Roskilde fjord, bugt og sandbanke;

Potentiel væsentlig påvirkning identificeres på to konkrete forekomster i habitatområderne bugt og sandbanke, pga. udledning af rensed spildevand, og mulig væsentlig påvirkning af de fuglearter, som fouragerer i der.

Men så vurderes planen overordnet IKKE at påvirke områdets målsætninger el. integriteten af kortlagte habitatområder, fordi samlet udledning forventes status quo, koncentreret påvirkning ved fremtidigt udløb og reduceret påvirkning ved eksisterende udløb. Det bemærkes dog;

- at det ikke er muligt at vurdere konkret øget påvirkning på bugt og sandbanke v. Frederikssund og
- at konkret vurdering må foretages i en senere fase.

Græse Å beskrives som en vandløbsstrækning, kortlagt som habitatnaturtypen vandløb med vandplanter.

Gennemførelse af planen vil betyde en væsentlig negativ påvirkning på Græse Å, der kan være til hinder for opfyldelse af en god økologisk tilstand som Natura 2000 planen mht. vandløb og målsætninger fordrer.

Bilag IV arter.

Sammenfattende vurderes det, at en realisering af planen kan gennemføres, så den økologiske funktionalitet for forskellige Bilag IV arter vil kunne opretholdes og levesteder bevares.

Der skal foretages kortlægning af relevante levesteder, så yngle- og raststeder undgås ved ledningstraceer og øvrige anlæg. Der kan indarbejdes foranstaltninger til at afbøde eller minimere eventuel påvirkning.

Der opereres med en miljøvurdering, hvor man ikke har fastslået graden af påvirkning og omfang af natur skadelige konsekvenser, men uden tøven og realitetssans konkluderer at det er praktisk muligt at etablere nye yngre- og rasteområder, erstatningsbiotoper, når eksisterende forhold beskadiges.

Konkret findes en del registrering af bilag IV arter i området omkring Skenkelsø og kanten af Vingeplanen. Der er ikke noget der peger på, at karakteren af omgivelserne ved Skenkelsø er væsentlig anderledes end ved Sundbylille. Lokationen er relevant for selve renselanlægget. Det er ikke urimeligt at antage, at undersøgelser omkring Sundbylille kan vise tilsvarende registreringer. Der er allerede kendskab til bestand af flagermus.

OVERFLADEVAND – SØER OG VANDLØB.

Kapitlet baserer sig på Bilag A - Vurdering iht vandrammedirektivet. Vandløb, Søer, Grundvand og Kystvande

Der er foretaget en indledende vurdering af planens mulige påvirkninger på målsatte vandforekomster med udgangspunkt i de krav til vurderinger, som er fastlagt i indsatsbekendtgørelsen § 8.

Vurdering er udarbejdet på et meget overordnet kvalitativt niveau, idet vidensniveauet ikke er klarlagt ift. aktuel miljøtilstand og eksisterende hydrauliske påvirkning samt hvilke strækninger der påvirkes og grad af påvirkning.

Vandrammedirektivet fastsætter rammerne for beskyttelse af overfladevand og grundvand for at forebygge forringelse af - og opnå god tilstand i overfladevandområder og grundvandsforekomster. Vandrammedirektivet indeholder **ikke** en definition på, hvornår der foreligger en forringelse af tilstanden af et vandområde, men EU-Domstolen har fastslået, hvornår forringelse af den økologiske tilstand af et overfladevandområde foreligger.

De potentielt berørte vandløbssystemer og vandløb er;

Græse -, Jonstrup – Værebrosø -, Spangenbæk – og Stenløse åer samt Veksømosø vandløb.

- De opfylder generelt IKKE fastsatte miljømål i dag.

16 vandløbsstrækninger oplystes. Heraf er 3 faktisk undersøgt for miljøfarlige forurenende stoffer.

- Der oplystes 6 parametre, for de 16 vandløb er 60% af parametrene ukendte. (58 af 96)

Så der er kun ringe data til rådighed.

To potentielt berørte søer oplystes; Fuglesø, Stenløse, og Veksømosø

- Der oplystes 6 parametre, for de 2 vandløb er 90% af parametrene er ukendte. (11 ud af 12)

Så ringe er data til rådighed.

Planens påvirkning på målsatte vandstrækninger oplystes

Der er identificeret 3 relevante påvirkninger

- Ændret vandføring pga. afskæring af udledning.

- Ændret belastning med organisk stof (BOD) og kvælstof (ammonium-N).

- Ændret belastning med nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer (MFS'er).

Da der er tale om vurdering på overordnet planniveau, som baseres på tilgængelige data, er det ikke muligt at foretage vurderingen på vandløbsstrækningsniveau.

Det forudsættes i vurderingen, at bidrag til organisk stof og kvælstof udelukkende tilføres via spildevand.

Således indregnes ikke mulig faktor i ned- og udsivning af næringsstoffer fra landbrugsjorde m.v.

til åbne vandløb og søer.

Med nuværende rensstruktur er mange vandløb og søer afhængige af tilførsel af vand med rensset spildevand.

Det beskrives også, at Strukturplanen fjerner en potentiel kilde til fortynding og derfor evt. kan forværre

tilstanden i åbne vandløb. I perioder med overløb vil man lokalt risikere udledning af ikke rensset spildevand.

Vandløb kan løbe tør på visse strækninger i tørre perioder og konsekvenser kendes ikke.

Afværgeforanstaltninger nævnes ukonkret

For kumulative virkninger generelt, kan forringelser ikke afvises på 21 identificerede vandløb

Slagslunde udledning til Fuglesø og Veksømosø giver mening at reducere, men omkostningerne til at binde anlægget på det store anlæg burde vurderes totaløkonomisk i fht. optimering af rensning og renoivering lokalt. Så beskrives anlægget ikke som muligt at klimaneutralisere. Det må afhænge af vilje i fht. til faktisk omkostning.

Det konkluderes, at påvirkningen ikke kan vurderes konkret på dette planniveau.

Og så fremgår det vedr. muligheder for at imødegå, formindske eller afværge væsentlige påvirkninger;

- Det kan IKKE afvises, at realisering af strukturplanen medfører forringelse og vil være til hinder for opfyldelse af miljømålet om god økologisk tilstand.

- Påvirkning kan ganske enkelt ikke kvantificeres på dette planniveau.

- Men rapporten vurderer/konkluderer at afværgeforanstaltninger er praktisk mulige

Hvordan kan man vurdere løsning mulig på et omfang og en problemstilling, man ikke har afdækket? Det er en påstand helt uden dokumentation. Konklusionen kunne lige så vel have været IKKE praktisk mulig.

OVERFLADEVAND – KYSTVAND.

Kapitlet baserer sig på Bilag A - Vurdering iht vandrammedirektivet. Vandløb, Søer, Grundvand og Kystvande

Indre og ydre Roskilde fjord. Begge er IKKE god kemisk tilstand og moderat samlet økologisk tilstand.

Med henvisning til bilag A;

fremgår det også her under vurderingsparametrene 7 steder og under kumulative påvirkninger, at

- Det kan IKKE afvises, at realisering af strukturplanen medfører forringelse og vil være til hinder for opfyldelse af miljømålet om god økologisk tilstand.

LUFT OG KLIMA, ENERGI OG RESSOURCER.

Det beskrives, at super-rensesanlægget er en mulighed for at gentænke spildevandsrensning, hvor fremtidigt energi- og kemikalieforbrug formodes at kunne reduceres væsentligt og rensning foretages mere energieffektivt.

Men i strukturplanen tages spildevandsteknisk udgangspunkt i et relativt traditionelt rensesanlæg baseret på teknologier, der sandsynligvis vil blive valgt, hvis anlægget skulle etableres i dag.

I den endelige udformning af det centrale rensesanlæg er det muligt, at der anvendes andre og nye, innovative teknologier, som vil være mindre pladskrævende end de forudsatte teknologier.

Miljøvurderingen opdeles i anlægs- og driftsfaser, og hvert af disse afsnit opdeles i henholdsvis eksisterende anlæg og ny centraliseret struktur og super-rensesanlæg.

Anlægsfasen - Eksisterende rensesanlæg

Hvis ikke man gennemfører den foreslåede struktur plan med Rensesanlæg ved Sundbylille kræves omfattende renoveringer og teknologi-opdateringer m.v.

Det vurderes **ikke muligt at lave et retvisende estimat på klimaaftryk** på dette tidlige projekteringsstadiet.

Anlægsfasen - Fremtidigt Super rensesanlæg

Men for det nye anlæg med placering ved Sundbylille med endnu **ukendt udstrækning og teknologi er det muligt at give et overordnet estimat på klimaaftryk** på dette tidlige projekteringsstadiet.

Driftsfasen - Eksisterende rensesanlæg

Ressourcerne i spildevandet på nogle af Novafos eksisterende rensesanlæg anvendes bl.a til energiproduktion.

Fordi man ikke har undersøgt, hvad der skal til for at eksisterende struktur evt. skal leve op til forventede fremtidige krav, OG fordi det i miljøvurderingen ikke vurderes muligt at lave et retvisende estimat på klimaaftryk på dette tidlige projekteringsstadiet, kan man vel næppe heller vurdere de eksisterende anlægs fremtidige påvirkning i driftsfasen, som evt. renoverede anlæg.

F.eks. fordrer anlæg under 30.000 PE ikke krav om reduceret lattergas-emission. Dvs. anlæg under 30.000 PE belaster klimaaftrykket i beregninger, men forhindrer jo ikke prioritering af at søge løsning på mindre emission.

Driftsfasen - Fremtidigt Super rensesanlæg

Men for det nye anlæg med placering ved Sundbylille med endnu **ukendt udstrækning og teknologi er det muligt at give et overordnet estimat på klimapåvirkning** på dette tidlige projekteringsstadiet.

LANDSKAB OG VISUELLE FORHOLD.

Landskabet er kuperet med store, åbne markarealer, der skrånede ned mod ådalen omkring Sillebro å i den sydlige del af området. En mindre skovbevoksning på 2½ -3 Ha øst for det udpegede areal er dog ikke nævnt.

I Frederikssunds Kommuneplan 2021-33 finder man under tema Landskab og herunder Landskabsbeskyttelse at landskabet omkring Sundbylille ligger under vedligeholdelsesområde. Det fremgår af KP, at;

Inden for de udpegede landskabelige vedligeholdelsesområder gælder, at udvikling skal ske i overensstemmelse med landskabskarakteren. Byggeri, anlæg og ændringer i arealanvendelsen skal i udformning og placering tage hensyn til den eksisterende landskabskarakter.

Det udpegede grundareal til udlægning af et nyt SUPER-rensesanlæg er helt tilfældigvis opstået, som "en hvid plet på kortet", da råstofplanens udpegning af grus-udvinding mellem Sundbylille og Frederikssundsvej ikke har vist sig anvendelig, og grusgraven har stoppet produktion.

Ikke bare placering men også grundens udstrækning er tilfældig og givet af en allerede planlagt vejføring, eksisterende højspændingsledninger og en mindre skovbevoksning og mose. Arealet passer "perfekt" til Novafos ønskede omfang, men som planlægger må man undre sig over den udstrækning og besynderlige udstrækning og form, som et nyt stort anlæg skal mases ind i. Set fra et planlægnings synspunkt, har det intet rationale andet end, det kunne man blive enige om i Frederikssunds byråd.

Den landskabelige påvirkning af det nye SUPER-reseanlæg vurderes overordnet ved en synlighedsanalyse.

Synlighedsanalysen er spild af tid og en hån mod disciplinen landskabsplanlægning, bebyggelsesplanlægning og borgerne i Sundbylille og området i øvrigt. Det er en ultra akademisk teoretisering af rum og landskab, som ikke yder land og rum nogen som helst retfærdighed. Højdevurderingen har intet med synlighed at gøre.

Man kan ikke vurdere synlighed i plan, og det siger sig selv, at gener ved synlighed afhænger fuldstændigt af, hvad der er synligt og hvordan det falder ind i landskab eller bymæssig ramme. Det handler om kvalitet.

Eksempelvis, har Virksomheden Topsil syd for Sundbylille etableret solcellepark til egen produktion og ved projektkodkendelsen søgt at dokumentere, hvor lidt synligt anlægget teoretisk ville være. En tur ind til Sundbylille fra Jørlunde illustrerer med al tydelighed, at det som nogen har bagatelliseret som en udstrækning i plan på et kort, og påstået ikke er særlig synlig, vidner præcis om, hvor stor påvirkningen i landskabet er. Solcellerne er overordentligt synlige fra Sundbylillevej, 6-700 m derfra, og strukturen er massiv i horisonten og skærer udsigten til træbevoksningen langt ude i baggrunden.

Det vurderes samlet set, at der kan være en moderat visuel påvirkning ved placering af et fælles vand-ressourcecenter nord for Vinge. Landskabet fremstår i dag uden tekniske anlæg, men grundet arealets placering tilbagetrukket fra Frederikssundsvej samt landskabets topografi, vil anlægget kunne placeret delvist skjult af topografien. Påvirkningen vil i høj grad være afhængig af anlæggets indplacering i landskabet samt mulige afskærmende foranstaltninger.

At Renseanlægget vil kunne delvis skjules af topografien, er en fuldstændig udokumenteret påstand. Og afskærmende foranstaltninger bør ikke kun foreslås som en mulighed, men kræves forudsat i løsningerne og påbegyndt realiseret længe før de faktiske gener, som anlægsfasen vil betyde for Sundbylille - SE bilagt skitse

Sundbylille udgør i planmæssig udstrækning, bymæssig landsbybebyggelse - huse, haver, gårdspladser og veje, uden landbrugsmarker - et areal på ca. 9-9½ Ha. Bebygget areal ca. 15.000 m² sv.t 15% bebyggelsesprocent. Bebyggelse må iht Lokalplan 27.1 maks. være 7,5 m høje, højeste bygningspunkt, og facader maks. 3 m høje. Det handler om skala og rum og fortæller noget om hvor fladt landsbyen faktisk strækker sig i landskabet.

Til sammenligning udgør Foss erhvervsgrund 15 Ha, placeret 5-600 m SV for Sundbylille

Her pågår opførelse af 18.000 m² fabrik. Byggeriet er oplyst planlagt til 12 meter.

Lokalplan 164 tillader at opførelse af bebyggelse sv.t maksimalt 50% af grundarealet for den enkelte ejendom, dvs. etageareal på 75.000 m². Bebyggelse må maks. opføres til 15 m. plus evt. tekniske installationer på tag.

Foss tegner sig allerede meget massivt i landskabet, og selvom de påståede bæredygtige facader ikke står færdige endnu, kan det i høj grad diskuteres, om det lægger sig smukt i landskabet.

Det får også allerede nu med sin skala Topsil til at ligne et skrumpet anlæg.

Skala er således meget relativ og for den lille skala som Sundbylille udgør maser disse industrieanlæg helt enormt på landsbyens karakter og omgivelser. Så når det næste anlæg, man påtænker at lægge endnu nærmere Sundbylille skal være endnu større og rejse sig endnu højere, så er der noget fuldstændigt galt med forståelse af skalaen og landskabet omkring landsbyerne i Frederikssund kommune.

KULTURARV, ARKITEKTONISK OG ARKÆOLOGISK ARV.

Kommunale kulturarvsudpegninger, kulturarvsarealer og geologiske værdifulde områder.

- Det fremgår at, SUPER-reseanlæggets placering er helt fri af disse udpegninger.
- Traceerne gennemgår et af gangen og ud over evt. nærhed til en række kirkeomgivelser oplistes sammenfald med kommunale udpegninger af områder af kulturhistorisk og/eller geologisk- bevarings-værdi og værdifulde kulturmiljøer, dels hvor traceer krydser - eller decideret løber igennem udpegede områder.
- Det er kun strækninger Tørslev-Frederikssund / Frederikssund-Sundbylille, der går fri af udpegede områder.

Miljøvurderingen lyder, at den arealmæssige udbredelse af udpegninger og omfang af kabeltraceer, gør det er umuligt at undgå sådanne sammenfald. Påvirkning er *ubetydelig* på kommunale kulturarvsudpegninger samt kommunale og nationale geologiske udpegninger, hvis blot der tages højde for det i anlægsarbejdet.

Let og udokumenteret vurdering. Ikke et ord om hvordan der skal tages højde for disse.

Fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger

Det fremgår, at der ligger en lang række fredede og ikke fredede fortidsminder i strukturplanens opland. Mange tæt på kabeltracéer. Flere tracéer krydser gennem – og indenfor beskyttelseslinier på 100 m.

Sammenfald ml. fredede fortidsminder og kabeltracéer skal undgås jf. Museumsloven.

En dispensation fra Museumslovens bestemmelser for fredede fortidsminder gives yderst sjældent.

Reglerne er entydige og vurderes derfor at skulle overholdes.

Fredede områder

Det fremgår, at der er arealsammenfald mellem kabeltracéer og en række fredede områder således Måløv-Stenløse og Hyllingeriis-Tørslev. Slagslunde-Stenløse nævnes ikke specifikt

Fredningernes placeringer og udbredelse gør det svært at undgå et sammenfald ml. kabeltracéer og fredninger. En gennemførelse af planen vil ikke have en væsentlig påvirkning på de fredede områder.

Det vurderes, at der er en ubetydelig påvirkning på kulturarv, arkitektonisk og arkæologisk arv, så længe der tages de hensyn der er skitseret i nærværende afsnit.

Let og udokumenteret vurdering. Fortsat ikke et ord om hvordan der skal tages højde for disse

OPSUMMERING – STRUKTURPLAN

Rækken af fordele ved centralisering i et stort moderne anlæg frem for renovering og udbygning af mange mindre anlæg synes ikke dokumenteret særligt overbevisende i strukturplan og miljøvurdering.

Realisering af strukturplanen vil være økonomisk billigst over en 50-årig periode.

Den samlede beregning for etablering af det centrale anlæg balancerer indenfor mindre end 5% af oplyste anlægsomkostninger. Det er ikke givet, meget snævert indenfor Novafos ramme og virksomhed, at beregning på strukturplanens anlægsomkostninger faktisk er prisbilligst.

Der forestår beregning på følgeomkostninger af væsentligt omfang, som ikke er afdækket og afgrænset. Omkostningerne til afværgeforanstaltninger og naturgenopretning er omfattende og bekostelige.

Afdækning og finansiering af disse ikke kalkulerede følgeomkostninger er principielt Novafos' anlæg og drift uvedkommende, i fht. de juridiske og økonomiske rammer virksomheden kan - og må agere indenfor.

Men omkostningerne SKAL vurderes og estimeres realistisk og skal de så afholdes af kommunerne?

Realisering af strukturplanen vil forbedre miljøet væsentligt – både vandmiljø og nærmiljø for naboer.

Væsentlig forbedring af miljø vil være en forudsætning alene i fremtidige krav til rensning uanset struktur.

Om centraliseringen fremmer vandmiljø, er ikke hverken anskuelig- eller sandsynliggjort i miljøvurderingen.

At den foreslåede struktur fremmer nærmiljø vil gøre sig gældende i nogle nærområder mens andre nærmiljøer, beboelsesområder og landskaber forringes. De samlede konsekvenser er ganske enkelt ikke afdækket.

Realisering af strukturplanen bidrager til den grønne omstilling og er mere robust overfor fremtidige krav.

At et moderne anlæg kan blive planlagt bedre i fht. energineutralitet og reduktion i ressourceforbrug, er en rimelig antagelse, men det er ikke givet, at det udelukkende kan opnås i et stort centralt anlæg frem for flere mindre anlæg.

Der er en tendens i mange sammenhænge til at lede efter svar på fremtidens skærpede krav og udfordringer med centraliserede løsninger, som bliver så tilpas store, at en lang række konsekvenser og side-omkostninger ikke forudses og indregnes. Fordi en løsning er energivenlig i planlægningsfasen, er det ikke givet at den er bæredygtig for fremtiden. Og strukturplan og miljøvurdering giver bare ikke overbevisende svar og retning.

Realisering af strukturplanen får omfattende konsekvenser for Naturen i de områder anlægsarbejder foregår

Det er utilgiveligt, at beregninger og vurderinger primært sker på konsekvens af etablerede anlæg og drift.

Omkostninger ved de tracéer, der skal etableres for anslået 57 km ledningsføring udgør ved et mildt skøn 45-85 Ha, som skal anvendes til ledninger, pumpestationer, tilkørselsveje og arbejdsområder.

De udgraves, hægges og skal efterfølgende reetableres. Hvor der er tale om naturområder og åbne landskaber kan varig skade risikeres. Det tager tid at reetablere og omkostninger er enorme og udefineret.

Der er tale om omfattende hydrologiske omlægninger, og mulige konsekvenser afdækkes ikke med tilstrækkelig faglighed forud for overgang til egentlig projektering.

Det vækker bekymring for naturen, tab af mangfoldighed og biodiversitet.

Afledte påvirkninger kan både være kortvarige og/eller permanente og naturområdets plante- og dyreliv og habitater kan forringes ved de ændrede forhold i åbne vådområder, vandløb, søer og fjord, som lavvande el. tørlægning af vandløb, uhensigtsmæssige overløb af urensset spildevand, ændrede koncentrationer af næringsstoffer om.

Realisering af strukturplanen kan blive udfordret i anlægsfasen af manglende kapacitet.

Fremtidens krav og de tre forudsætninger for Novafos ønske om centralisering af deres rensestruktur gælder lokalt såvel som nationalt. Og anlægsarbejderne står givetvis overfor udfordringer ved at finde kvalificerede anlægssfirmaer og tilstrækkelig kapacitet nationalt.

Det kan ligeså vel gå hen og blive en faktor, der skal indregnes som parameter for valg af den "rigtige" løsning, hvis man holder anlægsarbejdets omfang og ressourcer op imod hinanden for reovering og optimering i fht nybygning, ressourceforbrug og materialer mv.

KONKLUSION

Høringsdokumenterne, Strukturplan og Miljøvurdering, rejser langt flere spørgsmål end de besvarer.

Og den proces der er beskrevet fremadrettet synes ikke at levne plads til at besvare de spørgsmål.

I hvert tilfælde ikke indenfor Novafos rammer og rådighed.

De fordele, strukturanalysen konkluderede, at centralisering vil bibringe frem for reovering og ombygning af eksisterende anlæg og struktur, er hverken dokumenteret eller anskueliggjort i strukturplan og miljøanalyse.

Strukturplan og miljøvurdering synes helt at mangle helhed og overblik.

Særlig miljøvurdering synes drevet af et skema for at imødegå lovkrav til rapportens skematiske indhold, men hvor indholdet mangler substans og tyngde i selve planlægningsopgaven og biologfaglig naturfaglighed.

Strukturen og løsningerne peger på fokus på teknisk faglighed og eklatant mangel på planlæggere og biologer, kvalificerede specialiserede fagfolk, der tænker og arbejder i helheder, idé-rigt, med overblik, og ud af boksen.

Programmet for løsning den fremtidige rensestruktur bygger på de tre forhold

- *Befolkningsstilvækst* Fremskrivning af kapacitet mod 2050,
- *Spildevandsrensning* Skærpede krav til vandkvalitet og Implementering af nye teknologier samt
- *Klimaneutralitet* EU-krav til energiforbrug, grøn omstilling og cirkularitet

Det er vigtigt at gøre sig fuldstændigt klart, at Novafos er en forretning, hvis formål og ydelse er at levere og sikre vandforsyning og spildevandsrensning for ejerkommunerne.

Den foreslåede strukturplan er den enkleste og letteste løsning for Novafos at facilitere fremtidens krav.

Det skal også forstås, at et moderne renseanlæg, der skal have indarbejdet moderne teknologier, pyrolyse osv. skal have en vis størrelse for at kunne generere og optimere tekniske løsninger OG være rentabelt.

Hvor den grænse går for rentabilitet, er interessant, fordi hele forholdet med at pløje sig igennem enorme områder af landskab og natur for at etablere 57 km spildevandsledning synes så gennemgribende ulogisk og uigennemtænkt. Særligt når man i indledende miljøvurdering synes på bar bund med at kunne kvantificere konsekvenserne for naturen. Naturen som ikke kan købes for penge, hvor økonomi ikke er primær parameter.

Det er ret enkelt at fastholde det synspunkt, at det IKKE kan betale sig IKKE at gennemføre den foreslåede Rense-Struktur, som Novafos ønsker den. Der ligger en stor udfordring i, at strukturplanen omhandler og betjener Novafos virksomhed og forretningsområde, men den kan ikke stå alene, fordi den afføder mange tilstødende udfordringer og har konsekvenser langt udenfor sin egen virksomhed.

Deri ligger oplevelsen af manglende planlægning og overblik. Miljøvurderingen bliver et nødvendigt onde og ikke et redskab til at etablere helhedsorienterede løsninger indenfor ejerkommunerne.

Det er fornemmelsen, at det politiske lag ikke aner og reelt heller ikke har fået mulighed for at forstå, hvilke folgeomkostninger, der rammer deres kommuner ved gennemførelsen af strukturplanen.

Det er kritisk, at man ikke har sikret ensartet grundlag for vurdering og beslutning, om den foreslåede rensstruktur faktisk kan svare sig i fht en opdatering af den eksisterende struktur eller en helt anden model for tildannet struktur, hvor nogle anlæg sammenkøres og andre måske ikke.

Regnvandsseparering figurerer stort set ikke som en brik i den ændrede struktur. Problemstillingen ligger hos de enkelte kommuner, hvor der er udfordringer og varierede holdninger til løsninger fra sted til sted. Men den parameter burde være en del af løsningen, men bliver det ikke, fordi det ikke er Novafos opgave.

Helt ny inspiration kan hentes fra nabokommunerne ved Køge bugt, hvor KLAR forsyning netop nu har fået stor succes med klimatilpasning, regnvandsbassiner og biodiversitet. På få år er det helt uventet lykkedes at tiltrække overraskende artsvariation i de tekniske anlæg som etableres som sikring mod oversvømmelser, hvilket vidner om, at der er løsninger, der i samspil tilgodeser både klimatilpasning og biodiversitet.

Man noterer at der skal arbejdes med cirkularitet og peger på at genanvendelsen af de gamle anlæg til forsinkelsesbassiner og andre funktioner er bæredygtighed, mens omkostninger til det store ledningsnet er enorme både økonomisk og ressourcemæssigt. Det stiller spørgsmål ved cirkulariteten eller forståelsen af den.

Fokus ligger helt tydeligt på de tekniske forhold, men selv der noterer man, at viden faktisk også her regulært er begrænset. Man ved endnu ikke hvad man kan og skal regne med og baserer beregninger på kendte og nutidige teknologier. Samtidigt beskriver man, at innovationen forventes at udvikle pladsreducerede teknologier, det kan måske vise sig også at være fordelagtigt for mindre anlæg.

Det omfattende anlæg man påtænker at placere ved Sundbylille, sætter blot trumf på hvor ringeagtet landskabets betydning er og hvor tilfældigt placeringen er valgt og besluttet i fht. hvor voldsomt anlægget vil mase på landskab og landsbyens skala. Hvis projektet gennemføres og SUPER-rensaanlægget placeres ved Sundbylille må der sikres afskærmning, ellers forringer man landsbyens beboeres vilkår voldsomt.

I forlængelse af høring udarbejdes en sammenfattende redegørelse og endelig strukturplan. Herefter gennemføres evt. planlagt overvågning af strukturplanens miljømæssige konsekvenser. Overvågningsprogrammet vedtages i forbindelse med endelig vedtagelse af planen.

Når overvågning skal vedtages, skal det vurderes med faglig grundighed, hvorledes det skal foregå, og om resultater af overvågning, der evt. indikerer betydelige miljømæssige forringelser kan give anledning til at stoppe projektet og strukturplanens gennemførelse.

Ordentlig planlægning og god rådgivning er også, når og hvis man kan konstatere, at forudsætningerne for et projekt skrider og andre løsninger synes at være bedre kvalificerede.

Det er oplevelsen, at denne strukturplan og milliardprojekt nu er sat på skinner og SKAL gennemføres uanset hvad. Det var i særdeleshed Søren Drejers besked til Sundbylilles beboere. Og det er bekymrende.

Det må være sådan, at beslutninger om et projekt af dette omfang og konsekvens skal tages på en ordentligt og gennearbejdet grundlag. Hvis ikke grundlaget er i tilstrækkeligt eller der er forhold, der giver anledning til tvivl om projektets holdbarhed, så MÅ grundlaget sikres forbedret eller projektet ændres eller stoppes.

Der er plads til vældigt meget forbedring af det grundlag, strukturplanen er sendt i høring med og skal godkendes på. Det politiske lag, vores beslutningstagere, bør sikre sig yderligere redegørelse for alle de konsekvenser i naturen og landskaberne, som ikke er redegjort for. Den enorme usikkerhed burde fordr flere stop i procedure for godkendelse af strukturplanen, for at sikre bedst mulig og helhedsorienteret løsning for fremtidens

Enhver projektledelse og rådgiver med respekt for sit fag bør vide at rådgive sine bygherrer og klienter, så den bedst mulig løsning hele tiden er for øje. Og hvis et projekt ikke er godt nok, må man også vide at råde til at søge forbedring eller alternative veje.

Det er virkelig interessant, om den forelagte struktur er den rigtige, hvis man vælger at afdække helheden og tage stilling til den samlede problematik og ikke blot Novafos forretningsområde.

Med venlig hilsen
På vegne af beboere i og ved Sundbylille

Marianne Seistrup - Oppe-Sundbyvej 3 - Sundbylille - 3600 Frederikssund

Navngivne borgere der støtter høringsvaret tæller;

Jens Nørskov, Sundbylille

Maria Mogensén, Sundbylille

Keld Chor, Sundbylille

Bente Johannessen, Sundbylille

Trine Stjernholm Skjolager, Sundbylille

Jesper Stjernholm Laursen, Sundbylille

Anders Herping Nielsen, Sundbylille

Malene Ulleriks Nielsen, Sundbylille

Esther Ulleriks Nielsen, Sundbylille

Sebastian Herping Nielsen, Sundbylille

Line Selch Hoset, Sundbylille

Sigurd Hoset, Sundbylille

Kim Kragh, Sundbylillevej

Maria Rungsted, Sundbylillevej

Rikke Stormo Møller, Sundbylille

Jutta Pallesgaard

Curt Pyskow, Sundbylille

Inge Pyskow, Sundbylille

Hans Mangor Hedelund, Sundbylillevej

Jette Mangor Hedelund, Sundbylillevej

Helene Jensen, Sundbylille

Jan Frandsen, Sundbylille

Birgit Frandsen, Sundbylille

Janni Ringlebjerg, Sundbylille

Kresten Ringlebjerg, Sundbylille

Per Lundgaard Christensen, Sundbylille

Marianne Seistrup, Sundbylille

Arealinformation

Danmarks Miljøportal

Målforskel: 1:7587

Dato: 1.9.2024

Optaget vej

 Optaget vej, gældende

N

200 m

© KDST, © GEO-DK, © GST

Høringsvar nr. 9.1

Navngivne borgere der støtter høringsvaret tæller;

Jens Nørskov, Sundbylille

Maria Mogensén, Sundbylille

Keld Chor, Sundbylille

Bente Johannessen, Sundbylille

Trine Stjernholm Skjolager, Sundbylille

Jesper Stjernholm Laursen, Sundbylille

Anders Herping Nielsen, Sundbylille

Malene Ulleriks Nielsen, Sundbylille

Esther Ulleriks Nielsen, Sundbylille

Sebastian Herping Nielsen, Sundbylille

Line Selch Hoset, Sundbylille

Sigurd Hoset, Sundbylille

Kim Kragh, Sundbylillevej

Maria Rungsted, Sundbylillevej

Rikke Stormo Møller, Sundbylille

Jutta Pallesgaard

Curt Pyskow, Sundbylille

Inge Pyskow, Sundbylille

Hans Mangor Hedelund, Sundbylillevej

Jette Mangor Hedelund, Sundbylillevej

Helene Jensen, Sundbylille

Jan Frandsen, Sundbylille

Birgit Frandsen, Sundbylille

Janni Ringlebjerg, Sundbylille

Kresten Ringlebjerg, Sundbylille

Per Lundgaard Christensen, Sundbylille

Marianne Seistrup, Sundbylille

Tilføjet 30.9.2024:

Sidsel Stener, Sundbylille

Mikkel Stener, Sundbylille

Jeanette Jacobsen, Sundbylille

Høringssvar nr. 10

From: Lars Jespersen
Sent: Mon, 30 Sep 2024 09:25:29 +0200
To: Fælles vandressourcecenter Roskilde Fjord
Subject: Høringssvar til vandressourcecenter roskilde fjord

Hej, her er mit høringssvar til vandressourcecenter roskilde fjord

For det første forstår jeg ikke formålet med at lave en høring, der næsten er umulig at finde på jeres hjemmeside.

Frederikssunds Kommune havde på et tidspunkt et link til Novafos hvor man blev informeret om at der var en høring. Det var dog først for ca. en måned siden, at de lagde linket ud. Linket virker dog ikke mere. Så hvad skal man bruge en 12 ugers høringsfrist til?

Hvis man går ind på Novafos hjemmeside og søger på "høring", får man kun information om andre høringer.

I forhold til dokumenterne har jeg følgende kommentar.

Det er allerede tidligere (omkring 2015) besluttet af Frederikssunds byråd, at Neder Dråby Renseanlæg og på et senere tidspunkt Hyllingeris Renseanlæg skal nedlægges og vandet sendes til Tørslev Renseanlæg. En hel del af anlægsarbejdet (f.eks. røret fra Neder Dråby til Tørslev) er efterfølgende allerede etableret.

Derfor giver det ingen mening at i reference scenariet lægges der op til at Neder Dråby Renseanlæg og Hyllingeris Renseanlæg skal renoveres for et anseeligt millionbeløb.

Mvh,

Lars Jespersen
Tuevej 9
3630 Jægerspris

Hørings svar nr. 11

Fra: Per Seerup Knudsen <per.seerup@outlook.dk>
Sendt: 30. september 2024 12:00
Til: Annette Hou Adrian <ana@novafos.dk>
Emne: Tak for godt møde med Novafos rensegruppen

Kære Novafos

Her er nogle supplerende spørgsmål/kommentarer til vores tidligere fremsendte høringssvar til novafos:

Det er svært at danne sig et overblik over den kemiske tilstand og tilstanden i det hele taget i åerne. Vi forventer at kommunerne vi hjælpe med at skaffe de tal.

Vi har bekymring omkring det samlede udløb i fjorden og den deraf følgende koncentrerede udledning.

Med venlig hilsen
Per Seerup
Afdelingsformand for DN Frederikssund
Mobil +45 20815262

Danmarks
Naturfredningsforening

